

ASOCIAȚIA G.A.L SUCEAVA SUD – EST

RAPORT DE EVALUARE A IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ

PERIOADA EVALUATĂ: 22.02.2017 – 31.08.2025

RECTIFICAT

Cuprins

Capitolul 1 – Rezumat	3
Capitolul 2 – Introducere	5
2.1 Scopul evaluării	5
2.2 Structura Raportului de Evaluare a implementării SDL GAL SUCEAVA SUD -EST și a metodelor de evaluare utilizate	6
2.3 Perioada de analiză și date statistice generale privind implementarea SDL	7
2.4 Finanțarea EURI relevante pentru criteriile de selecție	7
Capitolul 3 – Informații despre GAL și SDL	8
3.1 Informații despre GAL	8
3.2 Scurtă descriere SDL a măsurilor și bugetului	13
3.3 Activitatea de animare și comunicare a GAL în teritoriu	29
3.4 Alte informații relevante pentru înțelegerea contextului local	30
Capitolul 4 – Cadru de evaluare . Metodologia	32
4.1 Obiectivele evaluării	32
4.2 Teme de evaluare aferente obiectivelor și abordării LEADER	33
4.3 Aplicarea evaluării și colectarea datelor	39
4.4 Considerații privind procesul de evaluare	40
4.5 Limitări ale evaluării și lecții învățate	47
Capitolul 5 – Analiza de ansamblu a eficacității SDL	49
5.1 Eficacitatea financiară a măsurilor la nivel de SDL	49
5.2 Eficacitatea SDL la nivel de domeniu de intervenție	50
Capitolul 6 – Răspuns la întrebările de evaluare	53
Capitolul 7 – Factori de succes și eșec în definirea obiectivelor, Țintelor sau măsurilor incluse în implementarea SDL	55
Capitolul 8 – Concluzii și recomandări	56

CAPITOLUL 1. REZUMAT

Strategia de dezvoltare locală a GAL Suceava Sud Est s-a dovedit un instrument eficient pentru sprijinirea dezvoltării rurale în microregiunea vizată. Cu o alocare totală de aproximativ **1.662.329,36 euro** strategia a finanțat **32 proiecte contractate**, atingând un prag de absorbție de peste 84 % din alocarea disponibilă. Majoritatea măsurilor au fost contractate și implementate integral confirmând atât relevanta intervențiilor, cât și capacitatea administrativă a GAL -ului, excepție fiind măsurile M6/3A și M7 /3A pe care nu s-a depus niciun proiect.

Obiectivele principale- **Creșterea competitivității în agricultură și obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate** - au fost îndeplinite și depășite în numeroase cazuri, dar în cazul participării la schemele de calitate și a dorinței de asociere populația nu a prezentat niciun interes, așadar nu au fost depuse niciun proiect pe măsurile M6 și M 7, ceea ce a dus la modificarea SDL și realocarea sumelor de pe măsurile respective către măsura M2/6A pentru că aceasta prezenta un interes foarte mare. Sprijinul acordat exploatațiilor agricole a dus la modernizarea și dotarea acestora, formarea profesională a tinerilor în domeniul agricol și crearea de locuri de muncă. În paralel, sprijinul pentru afaceri non agricole a stimulat dezvoltarea firmelor deja existente și crearea de noi locuri de muncă. Investițiile în infrastructura socială și comunitară au îmbunătățit calitatea vieții pentru mii de locuitori, inclusiv pentru bătrâni, alte grupuri vulnerabile și minorități, în special romi.

Ce reprezintă documentul ?

Evaluarea strategiei de dezvoltare locală a GAL Suceava Sud-Est, se dorește a fi un studiu de profunzime, cu caracter socio-economic, efectuat cu scopul de a scoate în evidență, de a defini din punct de vedere cantitativ și de a susține prin elemente doveditoare ceea ce s-a realizat de la data semnării primului Contract subsecvent de finanțare până la data elaborării Raportului de evaluare final (31.08.2025). Acest raport urmărește să evidențieze rezultatele obținute în teritoriul GAL Suceava Sud - Est ca urmare a implementării SDL și impactul generat de aceasta, explicând principalele mecanisme care au stat la bază acestor rezultate.

Raportul de evaluare reprezintă o analiză obiectivă, caracterizată prin intensitate, care vizează perioada de timp de la demararea implementării SDL și până la elaborarea prezentului document, care examinează sistematic, relevanța, eficiența, eficacitatea, impactul, sustenabilitatea, performanța, succesul strategiei de dezvoltare locală, în speță, a proiectelor aflate în desfășurare sau finalizate prin intermediul GAL Suceava Sud - Est. Raportul de evaluare a implementării SDL GAL Suceava Sud-Est ca instrument de sinteză, își găsește utilitatea în următoarele aspecte:

- Ilustrează obiectiv stadiul implementării SDL la data de 31.08.2025;
- Oferă aprecieri și recomandări în ceea ce privește acțiunile ce trebuie întreprinse pentru derularea în continuare în condiții optime a implementării SDL și finalizarea acesteia;
- Contribuie la crearea unui cadru favorabil pentru îmbunătățirea viitoarelor strategii de dezvoltare locală.

Acest Raport de evaluare permite exprimarea unor concluzii cu privire la activitățile realizate în cadrul implementării SDL, la aprecierea obiectivă a gradului în care acestea au fost eficiente sau sustenabile și analiza modului în care intervențiile realizate produc sau nu efecte.

Contextul în care a avut loc evaluarea, în ce perioadă a avut loc evaluarea

Elaborarea prezentului Raport de Evaluare a implementării Strategiei de Dezvoltare Locală în teritoriul asociației Grupul de Acțiune locală Suceava Sud - Est a avut loc în conformitate cu Ghidul Grupurilor de Acțiune Locală pentru implementarea Strategilor de Dezvoltare Locală, și anume "pentru a exista concordanța între termenul stabilit pentru evaluarea la nivel de GAL și la nivel de program, prima evaluare realizată de GAL a avut ca referință perioada cuprinsă între semnarea contractului de finanțare subsecvent nr 1, aferent sub-măsurii 19.4 și finalul anului 2018, cu termen limita de finalizare - 1 octombrie 2018. Cea de-a doua evaluare va viza întreaga perioadă de implementare a SDL.

Evaluarea se va concretiza într-un Plan de Evaluare, cu următoarele componente:

- Componenta generală LEADER, ce va cuprinde elemente de evaluare care să contribuie la evaluarea PNDR 2014-2020;

- Componenta specifică SDL, ce va cuprinde analiza privind implementarea SDL (îndeplinirea obiectivelor și indicatorilor specifici SDL, evaluarea valorii adăugate la nivel local, impactul SDL în teritoriul GAL la nivel de management, animarea teritoriului, cooperare, implicare a partenerilor etc.)."

Evaluarea implementării SDL s-a realizat în perioada iunie -septembrie 2025 și reflectă progresul implementării strategiei de la data încheierii contractului de finanțare – 22.02.2017 și până la data de 31.08.2025.

Raportul de Evaluare reflecta rezultatul implementării SDL la data de 31 august 2025.

Toate activitățile pe care echipa de evaluare le-a desfășurat în vederea întocmirii acestui raport s-au derulat în **perioada 20.06.2025 – 31.08.2025**. Până la data începerii evaluării, la nivelul GAL Suceava Sud Est implementarea SDL se raportează la valoarea totală a **proiectelor contractate/plătite** care reprezintă o **proporție de 110,19%/84,84%**, din totalul sumei alocate în cadrul SDL.

Prezentare echipa de evaluatori

Raportul de evaluare a strategiei de dezvoltare locală a GAL Suceava Sud-Est s-a realizat prin utilizarea de resurse proprii, financiare și de personal. Echipa de evaluare, constituită din angajați ai GAL, deține o capacitate de analiză multidisciplinară, experții având la bază o pregătire în diferite domenii.

Echipa de evaluatori:

Cantoriu Ionel – președinte GAL –coordonator comitet de evaluare a implementării SDL;

Iacob Alexandru - Lory - responsabil administrativ cu competențe în evaluarea SDL dobândite în cadrul proiectului „Dezvoltarea capacității de evaluare și monitorizare a personalului instituțiilor implicate în implementarea PNDR 2014-2020", proiect gestionat de către AM PNDR din cadrul MADR, implementat de consorțiul format din SMART Integration SRL - AESA Agriconsulting Europe S.R.L - IRIS S.R.L.

Gavriluțe Lorena - responsabil cu animarea teritoriului cu competențe în evaluarea SDL dobândite în cadrul proiectului „Dezvoltarea capacității de evaluare și monitorizare a personalului instituțiilor implicate în implementarea PNDR 2014-2020", proiect gestionat de către AM PNDR din

cadrul MADR, implementat de consorțiul format din SMART Integration SRL - AESA Agriconsulting Europe S.R.L - IRIS S.R.L.

Albu Elena - Despina - responsabil cu verificarea, evaluarea, selecția și monitorizarea proiectelor, cu competențe în evaluarea SDL dobândite în cadrul proiectului „Dezvoltarea capacității de evaluare și monitorizare a personalului instituțiilor implicate în implementarea PNDR 2014-2020”, proiect gestionat de către AM PNDR din cadrul MADR, implementat de consorțiul format din SMART Integration SRL - AESA Agriconsulting Europe S.R.L - IRIS S.R.L.

Concluzii și recomandări

Evaluarea finală evidențiază o valoare adăugată semnificativă datorată aplicării principiilor leader- parteneriat public privat, implicare comunitară, transparență și flexibilitate. Modificările succesive ale SDL -ului, pe parcursul implementării au permis o mai bună orientare a fondurilor către nevoile reale ale teritoriului, demonstrând capacitatea GAL-ului de adaptare și reacție

Rezultatele chestionarelor și interviurilor confirmă un grad ridicat de satisfacție al beneficiarilor peste 90 la sută dintre repondenți au apreciat transparența procesului de selecție, disponibilitatea echipei și impactul pozitiv al proiectelor asupra comunității. Majoritatea își exprimă intenția de a aplica din nou în viitoarea perioadă de programare. Printre sugestiile recurente se numără simplificarea procedurilor administrative, reducerea timpilor de plată și diversificarea domeniilor de finanțare.

În concluzie, implementarea SDL a GAL Suceava Sud Est a produs un impact vizibil și sustenabil. Lecțiile învățate subliniază importanța menținerii unei baze de date actualizate, a consultării permanente cu beneficiarii și a comunicării proactive. Pentru viitoarea perioadă de programare, se recomandă păstrarea flexibilității măsurilor, intensificarea dialogului cu actorii locali și sprijinirea inovării pentru a continua dinamica pozitivă generată de această strategie.

CAPITOLUL 2. INTRODUCERE

2.1. Scopul evaluării

Înțelegerea nivelului de impact și a funcționării implementării SDL în teritoriul GAL Suceava Sud Est

Raportul are ca scop analiza obiectivă a modului de implementare a Strategiei de Dezvoltare Locală (SDL) a GAL Suceava Sud Est cu accent pe impactul intervențiilor finanțate prin submăsura 19.2 și pe eficiența sprijinului acordat în cadrul submăsurii 19.4.

Obiectivele raportului sunt următoarele:

- analiza gradul de implementare a SDL;
- evalua eficacitatea și eficiența măsurilor propuse;
- verifica realizarea indicatorilor de rezultat și de realizare;
- identifica punctele tari și punctele slabe ale strategiei;
- evidenția valoarea adăugată generată de aplicarea principiilor LEADER în teritoriu;
- formula concluzii și propuneri de îmbunătățire pentru viitor.

➤ **2.2. Structura Raportului de Evaluare a implementării SDL GAL Suceava Sud Est și a metodelor de evaluare utilizate.**

- Prezentarea metodologiei utilizate la elaborarea Raportului de Evaluare a implementării SDL.

Metodologia utilizată pentru elaborarea Raportului de Evaluare a implementării SDL a fost adoptată în conformitate cu prevederile Ghidului de Evaluare a SDL și precizările Biroului evaluare al MADR - DGDR- AM PNDR, referitoare la Temele de evaluare a implementării SDL transmise către GAL Suceava Sud Est și presupune colectarea și analiza de date obținute prin metode de evaluare calitative și cantitative: verificarea funcționării logicii de intervenție a strategiei; studiul/analiza documentelor; analiza datelor administrative, ancheta pe bază de chestionar, interviuri, analiza indicatorilor. De asemenea, evaluarea integrează analiza documentației SDL, inclusiv a modificărilor succesive ale acesteia și a evoluției alocărilor financiare.

Ghidul de Evaluare a SDL și Temele de evaluare a implementării SDL precizate, de MADR - DGDR- AM PNDR, reprezintă o metoda transversala pentru toate întrebările de evaluare în timp ce colectarea și analiza datelor administrative fundamentează abordarea metodologica atribuită întrebărilor de evaluare. Colectarea și analiza datelor administrative a permis concentrarea pe aspectele procedurale (ex. analiza apelurilor de proiecte, a măsurilor din SDL lansate, a numărului de proiecte contractate/finalizate) și pe realizările preliminare (ex. analiza indicatorilor financiari, de realizare și de rezultat).

Aferent domeniului literaturii de specialitate au fost asimilate Ghidul de Evaluare a SDL, Temele de evaluare a implementării SDL precizate, de MADR - DGDR- AM PNDR și Studiul de evaluare I - RAI 2016 - Versiunea III - Septembrie 2017. Echipa de evaluatori a realizat o serie de analize a aspectelor specifice fiecărei măsuri din SDL și domeniu de intervenție, dificultăți și blocaje întâlnite, sugestii de îmbunătățire/revizuire a SDL.

Ancheta pe bază de chestionar a cuprins întrebări cu răspuns multiplu, iar informațiile colectate au fost utilizate pentru calcularea indicatorilor de rezultat specificați în SDL.

Interviurile au fost susținute prin aplicarea unor chestionare care includ întrebări pentru colectarea unor date amănunțite privind proiectele contractate. Dacă ancheta pe bază de chestionar a fost utilizată pentru colectarea datelor necesare pentru calcularea indicatorilor specificați în SDL, interviurile au fost utilizate pentru identificarea efectelor preliminare generate de proiectele aflate în implementare. Diferența principală între cele doua metode este reprezentată de faptul ca interviurile includ în principal întrebări deschise ce furnizează informații calitative, în timp ce ancheta pe bază de chestionar oferă informații de natura cantitativa, utile pentru calcularea valorilor indicatorilor specificați în SDL.

- Metodologia aferenta analizei privind atingerea obiectivelor

Analiza realizării obiectivelor Raportului de Evaluare a implementării SDL, este structurata astfel:

a) Colectarea și analiza datelor disponibile din activitatea de monitorizare referitoare la aspectele procedurale (ex. apeluri de selecție, solicitanți, beneficiari), nivelul realizărilor (ex. indicatori de realizare) și performanța financiară (ex. indicatori financiari), date colectate în conformitate cu modificările care stau la bază fiecărei măsuri a SDL.

b) Comparatie între valoarea efectivă și valoarea previzionată pentru a analiza eventualele deviații (analiza cantitativă);

c) Analiza constatărilor referitoare la deviații, în special prin recenzia literaturii de specialitate și o interpretare adecvată a factorilor interni și externi. Factorii interni se referă cu precădere la procesul de implementare al SDL (achizițiile publice, legislația, dificultăți procedurale) în timp ce factorii externi corespund contextul SDL (fluctuații economice și sociale, progresul tehnologic, schimbări climatice, etc.)

2.3 Perioada de analiză și date statistice generale privind implementarea SDL

În perioada analizată, GAL Suceava Sud Est a implementat 7 măsuri distincte, cu o alocare publică totală de **1.329.864,21 euro**. La nivelul GAL au fost selectate **35 proiecte**, dintre care **32 contractate**, cu plăți evidente în valoare de **1.128.267,59 euro**, reprezentând un **grad de absorbție de 84,84%** din alocarea disponibilă.

Tabelul de mai jos sintetizează situația implementării financiare și contractuale pe măsuri- FEADR

Cod măsură	Alocare Totală (euro)	Nr. proiecte selectate	Valoare publică selectate (euro)	Nr proiecte contractate	Valoare publică contractate	Nr. proiecte reziliate	Valoare contracte reziliate (euro)	Total plăți efectuate (euro)
M 1/6B	124.104,34	2	247.054,58	2	247.054,58	1	124.104,34	5.992,15
M 2/6A	326.099,30	8	579.895,41	6	326.022,57	0	0	316.924,35
M3/6B	649.695,89	20	680.839,24	20	680.839,24	1	32.344,00	596.186,61
M4/1C	10.368,45	1	10.366,73	1	10.366,73	0	0,00	9938,00
M5/2A	165.487,43	2	165.483,00	2	165.483,00	0	0,00	165.206,48
M6/3A	3.343,20	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
M 7/3A	5.437,90	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
TOTAL	1.284.536,51	33	1.683.638,96	31	1.429.766,12	2	156.448,34	1.094.247,59

Implementarea generală se caracterizează printr-un **grad de contractare de 110,19 %** și un **grad de plată de 84,84%**, ceea ce confirmă o absorbție eficientă a fondurilor disponibile. Majoritatea măsurilor au fost contractate integral iar valoarea contractelor reziliate este sub 20% din total ceea ce reflectă o bună selecție a beneficiarilor. Executia financiara este aproape completă în cazul măsurilor M2/6A,M3/6B,M4/1C,M5/2A în timp ce M1/6B înregistrează întârzieri și necesită monitorizare suplimentară pentru finalizarea implementării.

2.4 Finanțarea proiectelor EURI relevante pentru criteriile de selecție

Pentru perioada de tranziție, GAL Suceava Sud Est a inclus o măsură cu alocare EURI, pentru proiecte ce cuprind dezvoltarea activităților non -agricole în zonele rurale

Tabelul de mai jos reflecta execuția financiară aferentă cestei intervenții -EURI

Cod măsură	Alocare Totală (euro)	Nr. proiecte selectate	Valoare publică selectate (euro)	Nr proiecte contractate	Valoare publică contractate	Nr. proiecte reziliate	Valoare contracte reziliate (euro)	Total plăți efectuate (euro)
M 2/6A	45.327,70	2	74.610,10	1	35.721,00	1	38.800,00	34.020,00
TOTAL	45.327,70	2	74.610,10	1	35.721,00	1	38.800,00	34.020,00

Intervenția finanțată din fonduri EURI, răspunde direct obiectivelor privind sprijinirea diversificarea economiei locale, dezvoltarea economica a zonei și crearea de locuri de munca; Dezvoltarea serviciilor pentru populație și alte activități economice; Revitalizarea și promovarea mestesugurilor locale tradiționale; Creșterea atractivității teritoriului GAL. Tabelul evidențiază o implementare generală bună a **alocării EURI**, cu un **grad de contractare de 78,80% și un grad de plată de peste 75%**. Măsura necesită monitorizare și suport pentru finalizarea implementării.

Capitolul 3. INFORMAȚII DESPRE GAL SI STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ

3.1. Informații despre Gal

Grupul de Acțiune Locală Suceava Sud - Est a fost înființat în anul 2016 prin oportunitatea oferită de Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 la inițiativa a 30 de reprezentanți ai autorităților publice locale, mediului de afaceri local, cooperativelor agricole, organizațiilor non-guvernamentale, etc., acoperind o populație de 18.957 de locuitori și o suprafață totală de 263,86 km². La sfârșitul acestei programări, în scopul creșterii puterii parteneriatului, precum și capacității de reprezentare a teritoriului, a gradului de acoperire cu zonă LEADER, Grupul de Acțiune Locală numără noi membri.

Parteneriatul actual este format dintr-un număr de 30 de membri și include 5 parteneri publici UAT-uri - Boroaia, Dolhești, Drăgușeni, Forăști și Vadu Moldovei (reprezentarea sectorului public este de 16,66% din totalul partenerilor) și 19 parteneri privați (reprezentarea sectorului privat și a reprezentanților societății civile este de 83,33% din totalul partenerilor). Din totalul partenerilor privați, 3 sunt asociații în domeniul creșterii animalelor, o asociație a minorităților etnice, o asociație de părinți pe acționează în vederea sprijinirii mediului social și educațional, o fundație umanitară ce acționează pentru promovarea și respectarea drepturilor copiilor în România și 19 membri din sectorul privat ce activează în comerț, acvacultură, exploatare forestieră, lucrări de construcții, cultivare cereale, producție, servicii.

Regiunea "Suceava Sud Est" este un spațiu rural, caracteristic atât zonei Moldovei, cât și întregului spațiu rural al României, spațiu ce se confruntă cu numeroase probleme ce au făcut ca să apară discordanțe majore între spațiul rural și urban, deficiențe generate de aspecte demografice, economice,

educație, sănătate, social, cultural, calitatea vieții susținută în special de infrastructura de bază. Strategia de dezvoltare a teritoriului "Suceava Sud Est" a fost fundamentată pe baza nevoilor identificate în teritoriu și a potențialului de dezvoltare a zonei. Strategia de dezvoltare a teritoriului "Suceava Sud Est" se dorește a fi baza unei dezvoltări durabile și dinamice a teritoriului, în vederea creșterii calității vieții și sporirii atractivității spațiului rural atât pentru investitori cât și pentru locuitori. Având în vedere că prin intermediul grupului de acțiune locală se urmăresc interesele comunității locale, s-a urmărit ca prin intermediul strategiei să se identifice soluții inovatoare pentru problemele existente la nivelul teritoriului.

Acțiunile inovative prevăzute în cadrul planului de dezvoltare locală constau în:

- Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de micro întreprinderi
- Practicarea unei agriculturi durabile, moderne, competitive și capabile să se adapteze la schimbările actuale
- Încurajarea, introducerea și dezvoltarea unor noi tehnologii și produse
- Promovarea produselor locale
- Stimularea parteneriatelor
- Dezvoltarea infrastructurii de bază în vederea creșterii calității vieții
- Stimularea folosirii surselor de energie regenerabilă
- Sprijinirea minorităților locale

Având în vedere și necesitatea creării de locuri de muncă la nivelul teritoriului, Strategia de dezvoltare a regiunii Suceava Sud Est a prevăzut măsuri de dezvoltare ce vor contribui la crearea de noi locuri de muncă.

Având în vedere analiza diagnostic și analiza SWOT a teritoriului realizate în urma consultărilor efectuate cu administrațiile locale, mediul de afaceri și populația din teritoriu, s-au stabilit următoarele obiective de dezvoltare rurală în concordanță cu Reg. (UE) nr. 1305/2013, art.4:

- ☐ Favorizarea competitivității agriculturii
- ☐ Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice
- ☐ Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.

Pentru îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare rurală, s-au conturat o serie de măsuri focalizate pe valorificarea punctelor forte ale teritoriului și care au contribuit la dezvoltarea unitară și echilibrată a regiunii în vederea reducerii disparităților existente între mediul urban și mediul rural. Implementarea planului de acțiune stabilit a contribuit la generarea de valoare adăugată în regiune prin consolidarea de parteneriate, dezvoltarea resurselor umane, identificarea de soluții specifice pentru problemele existente la nivelul teritoriului, crearea unei infrastructuri fizice de bază propice, dezvoltarea și menținerea identității locale.

3.1.1 Prezentarea teritoriului și a populației

3.1.1.1 Amplasarea teritoriului

Grupul de Acțiune Locală Suceava Sud Est acoperă un teritoriu format din 5 unități teritoriale administrative din județul Suceava: Boroaia, Dolhești, Drăgușeni, Forăști și Vadu Moldovei. Teritoriu acoperit de Asociația Suceava Sud Est cuprinde 28 de sate cu o suprafață de 263,86 kmp, reprezentând 3,08% din suprafața totală a județului Suceava. Regiunea este situată în partea de nord est a României, în sud estul județului Suceava, având următoarele limite geografice în nord – comunele Preutești, Liteni,

Vulturești, Est – comuna Dolhasca, Vest – comunele Râșca, Bogdănești, Baia, Fântâna Mar, sud – județele Iași și Neamț. Regiunea Suceava Sud Est este traversată de următoarele căi rutiere: E85 – București-Suceava, DN 28, DN 15C și DN 24, DJ208. Teritoriul format din cele cinci unități teritorial administrative este clar definit în cadrul județului Suceava, coerent și unitar, luându-se în calcul atât amplasarea cât și aspecte economice și sociale (Anexa 5 – Hartă administrativă și geografică). Regiunea se află în zona de influență a municipiului Fălticeni, fiind situată la o distanță de aproximativ 40 km de Municipiul Suceava, centrul administrativ al județului. Regiunea este deservită de magistrala feroviara București - Suceava - Vicșani, și deși nu există gări proprii în comunele analizate, accesul facil se realizează din stațiile CFR Dolhasca și Fălticeni.

3.1.1.2 Infrastructura rutieră

Regiunea Suceava Sud Est este străbătută de E85 ce traversează comunele Drăgușeni, Vadu Moldovei și Forăști, DN 28 spre Târgu Neamț și DN 24 spre Pașcani, ce traversează comuna Drăgușeni, DJ 208 asigură accesul din comuna Dolhești către municipiul Suceava, DJ 208E, ce asigură accesul între comune Dolhești și Drăgușeni, DJ 208F asigură accesul de la Vadu Moldovei către comunele Dumbrăvița și Lespezi, DN 15C ce traversează comuna Boroaia, DJ 208E traversează comuna Forăști și asigură accesul către comuna Dolhești. Numărul total de kilometri a drumurilor (comunale, sătești, vicinale)¹ din regiunea Suceava Sud Est este de 303,5 km, din care 71 km sunt modernizați.

3.1.1.3 Infrastructura tehnică-edilitară

Lungimea rețelei de apă potabilă în regiunea Suceava Sud Est este de 147,5 km. Comuna Dolhești nu dispune de rețea de alimentare cu apă potabilă. Lungimea rețelei de canalizare este de 27,70 km. Comunele Dolhești și Vadu Moldovei nu dispun de rețea centralizată de canalizare. Din numărul total de locuințe² - 8781 de locuințe, sunt racordate la rețeaua de alimentare cu apă 3019 locuințe (34,38%), iar la rețeaua de canalizare 394 locuințe (4,49%). Alimentarea cu energie electrică este asigurată de la sistemul energetic național, prin rețeaua de medie tensiune de 20 kw. Posturile de transformare sunt de tip aerian și se alimentează radial din rețeaua de medie tensiune. În regiune există un număr de 15 locuințe neracordate la sistemul de alimentare cu energie electrică. Activitatea de telefonie cuprinde centrale telefonice proprii, telefonie fixă și mobilă. Accesul la televiziune se face prin cablu sau utilizându-se antene speciale iar la internet prin firme

¹Conform inventarelor domeniului public (date furnizate de unitățile teritorial administrative)

²Conform date INSSE la nivelul anului 2014, Sursa <http://statistici.insse.ro/>

³5 de specialitate, gradul de acoperire fiind în funcție de câmpul de emiterie a fiecărui operator. Conform Listei zonelor albe ANCOM, în teritoriu există 1 zonă albă: sat Ciumulești - comuna Vadu Moldovei.

3.1.1.4 Populație – demografie

Conform Recensământului desfășurat în anul 2011, numărul locuitorilor care fac parte din aria teritorială a GAL "Suceava Sud Est" este de 18.957, densitatea populației fiind 71,84 locuitori/km². Regiunea Suceava Sud Est deține aproximativ 3% din populația județului Suceava. Structura populației pe categorii de vârstă³ se prezintă ca în tabelul următor:

Sporul natural înregistrat în teritoriul Suceava Sud Est la nivelul anului 2013 a fost negativ, respectiv - 1144. Evoluția populației se înscrie în tendința de descreștere progresivă înregistrată și la nivel național,

cauzată în special de bilanțul demografic negativ și de emigrarea populației active. Din punct de vedere al etniei, 93,82% din populație este română, 1,44% din populație este de etnie romă, 2,64% sunt ruși-lipoveni, iar pentru 2,03% nu se cunoaște etnia.

3.1.1.5 Relieful și solul

Teritoriul acoperit de GAL Suceava Sud-Est face parte din podișul Sucevei, zonă colinară, configurația terenului având forma de relief de la plană și ondulată, la plană și frământată, de la văi cu șesuri până la dealuri line.

Deteriorarea caracteristicilor și funcțiilor solurilor, respectiv a capacității lor bioproductive, reprezintă restricții ale utilizării acestora determinate fie de factori naturali (climă, forme de relief, caracteristici edafice etc.), fie de acțiuni antropice, (agricole și industriale). În multe cazuri, acești factori pot acționa sinergic, având ca efect scăderea calității solurilor și chiar anularea funcțiilor acestora.

Din anul 2011 se constată la nivelul județului Suceava o tendință descendentă în ceea ce privește utilizarea îngrășămintelor chimice și naturale folosite în agricultură, contribuind astfel la protejarea solului și creând-se premisele unei dezvoltări durabile în agricultură și nu numai.

3.1.1.6 Clima

Teritoriul „Suceava Sud-Est” este caracterizată printr-un climat temperat-continental, cu influențe baltice. Regimul precipitațiilor atmosferice este caracterizat prin cantități medii anuale variind între 600-700 mm acestea datorându-se influenței maselor de aer mai reci și umede. În lunile de vară temperaturile ridicate depășesc de multe ori valori de 30°C, chiar atingând 37°C. Pe timpul iernii, temperatura coboară la -15°C, fiind semnalate temperaturi și sub -20°C, datorită prezentei anticiclonului acțiunii siberian.

Intervalul cel mai ploios este mai-iulie, iar cel mai uscat în luna februarie, însă acest aspect nu se manifestă cu regularitate, existând perioade din lunile de vară când se înregistrează secete prelungite, iar în lunile de iarnă pot cădea însemnate cantități de zăpadă.

3.1.1.7 Hidrografia

Rețeaua hidrografică din regiunea Suceava Sud Est este reprezentată de râul Moldova, râul Șomuzul Mare, pârauri (Mediasca, Crâșmei, Hatia, Râșca, Seaca, etc.) și de rezerve de apă subterane. Pânza de apă freatică se află la o adâncime pornind de la 6-18 m ajungând și la 30 m. În mare parte apele subterane sunt potabile. Hidrografia mai este completată de prezenta bălților și a ochiurilor de apă ce rezultă în urma unor ploi abundente, ce au caracter temporar și a izvoarelor. Apele subterane sunt foarte bogate, ele fiind alimentate de râul principal și de brațele acestuia, de afluenți și de precipitații și sunt folosite pentru alimentarea cu apă a satelor componente, de regulă prin fântâni. Pe teritoriul Suceava Sud Est, se întâlnesc și iazuri realizate prin captarea și valorificarea unor mici cursuri permanente: acumulările Ioneasa, Cămârzeni și Bulatău.

3.1.1.8 Protecția mediului

Mediul este o resursă, care printr-o exploatare corespunzătoare, poate deveni o sursă durabilă de venit, sănătate și bunăstare a locuitorilor zonei și vizitatorilor și poate influența dezvoltarea turismului din zonă. Calitatea solului se menține între limitele acceptabile, surse de degradare a solului se înregistrează din cauza deșeurilor menajere și de la construcții depozitate necontrolat, iar în cazul terenurilor agricole,

agrotehnica neadecvată sau abuzul de îngrășăminte chimice au dus la degradarea parțială a unor terenuri zone cu valoare naturală ridicată – criteriu de selecție pentru care se obțin 3 puncte.

3.1.1.9 Patrimoniu arhitectural, cultural și infrastructura de turism

Regiunea GAL Suceava Sud Est se remarcă prin păstrarea valorilor culturale tradiționale specifice satului românesc. Se remarcă portul, dansul popular și ansambluri folclorice (dansatorii din Oniceni, Fanfara din Forăști, Grupul Folcloric bărbătesc "Urmașii lui Ștefan Vodă", Grupul Folcloric "Gospodinele din sat,, Grupul Folcloric "Fetele de pe Șomuz,, Grupul Bisericesc "Lumina,, "Grupul Folcloric Miorița, Grupul Folcloric "Moștenite din bătrâni", etc.). În toată regiunea sunt ținute tradițiile de iarnă (vestirea Anului Nou, Capra, cântecul Stelei, jocul Urșilor, jocul Căluților, Sorcova etc.). De asemenea, toată regiunea Suceava Sud Est reprezintă un important centru religios, aici regăsindu-se mai multe biserici și mănăstiri care contribuie la păstrarea tradițiilor și specificului zonei, o tradiție specifică reprezentând-o hramurile bisericilor din fiecare sat. În teritoriu se regăsesc mai multe monumente istorice de valoare național, alături de monumente istorice de interes local (Necropola tumulară de la Boroaia, punct „La Tolan”, Ruinele bisericii de la Giulești - Boroaia, Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului” - Boroaia, Biserica „Cuvioasa Paraschiva”- Dolhești, Necropola de Dolheștii Mari – Dolhești, Ruinele curții boierești a lui Șendrea – Dolhești, Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului” și „Sf. Spiridon – Drăgușeni, Necropola tumulară de la Broșteni, punct „Valea Morii” – Drăgușeni, Așezare – Drăgușeni, Biserica de lemn „Sf. Nicolae” – Forăști)7. De asemenea, pe teritoriul administrativ al regiunii există și zone protejate înscrise în Repertoriul Arheologic Național. În teritoriul Suceava Sud Est există un număr de 9 așezăminte culturale care contribuie la păstrarea valorilor culturale ale zonei și a identității culturale a acesteia. Din aceste așezăminte, 5 necesită lucrări de reabilitare și modernizare. Turismul, activitate economică favorizată de premisele naturale ale regiunii dar și de numeroasele biserici, și alte monumente istorice nu este dezvoltat. În regiunea Suceava Sud Est există un număr de 4 structuri de primire turistică în comunele Drăgușeni, Vadu Moldovei și Boroaia. Formele de turism ce pot fi practicate în teritoriu sunt turismul religios, cultural, ambiental.

3.1.1.10 Educația, sănătatea și sistemul social

În anul școlar 2015-2016, infrastructura educațională în regiunea Suceava Sud Est, se este formată din 17 școli din ciclul primar și gimnazial și 8 grădinițe. În aceste unități de învățământ, conform date furnizate de fiecare unitate teritorial administrativă, în anul școlar 2015-2016 își desfășoară activitatea un număr total de 2306 copii, din care, 477 sunt preșcolari, 995 își desfășoară activitatea în învățământul primar iar un număr de 834 sunt în învățământul gimnazial. Personalul didactic din comună este în număr de 157, din care 28 în învățământul preșcolar, 51 în învățământul primar iar 78 persoane în învățământul gimnazial. În regiune există și un centru de asistență afterschool în comuna Boroaia unde își desfășoară activitatea elevi din clasele I-IV. O parte din instituțiile de învățământ au beneficiat de lucrări de reabilitare/modernizare, dar sunt încă unități care necesită îmbunătățiri pentru a fi aduse la standardele actuale, neexistând sistem de alimentare cu apă, canalizare, săli de gimnastică, etc.. Sălile de gimnastică sunt în număr de 2 (comunele Dolhești și Drăgușeni) iar terenurile de sport sunt în număr de 5 (comunele Drăgușeni și Vadu Moldovei)8. Numărul PC-urilor existente la nivelul anului 2014 este de 187 de bucăți, ceea ce reprezintă un calculator pentru 10 elevi din învățământul primar și gimnazial. Strategia va

contribui la dezvoltarea infrastructurii educaționale prin măsuri și acțiuni ce vor contribui la îmbunătățirea accesului la o infrastructură educațională modernă. În regiunea Suceava Sud Est infrastructura socială constă în servicii de asistență socială în cadrul primăriilor comunelor. Personalul implicat în activități sociale este în număr de 6 persoane, existând 1 sau 2 persoane în cadrul primăriilor care se ocupă de această latură. Numărul persoanelor asistate social este de 73. Serviciile medicale în regiune sunt asigurate de cele 7 dispensare și cabinete de medicină individuală unde activează 9 medici, 6 cabine stomatologice cu 5 medici stomatologi, urgențele medicale fiind tratate la spitalele din apropiere. Un medic are în medie grijă de aproximativ 2100 de persoane. De asemenea, în teritoriu există un număr de 10 farmacii umane. Dispensarele și cabinetele medicale necesită îmbunătățiri și dotări. Comunele din cadrul teritoriului dispun de un imens potențial pentru amenajarea de spații special destinate recreării și sportului.

3.1.1.11 Economia și Agricultura

Activitățile economice s-au dezvoltat în concordanță cu potențialul și resursele locale, acestea fiind creșterea animalelor, valorificarea suprafețelor întinse a pășunilor și fânețelor, activități de silvicultură, apicultură, exploatarea forestieră și prelucrarea lemnului. La nivelul teritoriului există o importantă diversificare a activităților: agricultură, comerț, industrie, servicii. Numărul mediu al salariaților în anul 2014 este de 790, în timp ce numărul mediu al șomerilor este de 527 persoane. O mare parte din populația teritoriului este angrenată în activități agricole, aceștia neavând o formă de angajare legală, fiind în special vorba de activități sezoniere. Suprafața agricolă totală la nivelul anului 2014 era de 22801 ha, din care suprafața arabilă de 12936 ha, 3407 ha pășuni, 913 ha fînețe, 257 ha livezi și pepiniere pomicole, 3477 ha terenuri neagricole, 1579 ha acoperite de păduri și altă vegetație forestieră, 232 ha acoperite de ape și bălți. 8 Conform date INSSE la nivelul anului 2014, sursa <http://statistici.insse.ro/> Există și 819 ha terenuri degradate și neproductive. Producția vegetală la nivelul teritoriului este reprezentată de grâu, secară, porumb, cartofi, orzoaică, ovăz și plante de nutreț. Activitățile agricole și zootehnice se desfășoară în cadrul exploatațiilor agricole cu personalitate juridică (regii autonome, societăți/asociații agricole, unități cooperatiste sau alte tipuri) sau fără personalitate juridică (individuale, PF autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale). De asemenea, s-a constatat lipsa de pregătire a specialiștilor în domeniul agricol, care să dețină informații actualizate cu privire la noile tehnologii în domeniu, ce ar putea contribui la valorificarea adecvată a exploatațiilor.

Conform criteriului de selecție CS 1.2 – Teritoriul acoperit de parteneriat cuprinde zone sărace. Astfel, conform Listei UAT-urilor cu valorile IDUL corespunzătoare, teritoriul cuprinde zone sărace care au indicele de dezvoltare umană locală mai mic de 55, acestea fiind comuna Boroaia – 54,49, Drăgușeni – 48,93 și Forăști – 53,46, obținându-se pentru acest criteriu de selecție 4 puncte.

Asociația Grupul de Acțiune Locală SUCEAVA SUD – EST este o instituție care sprijină populația teritoriului GAL și este un organism intermediar între aceștia și autoritățile contractante.

3.2 Scurta descriere a SDL a masurilor si bugetului

Strategia de dezvoltare locală a teritoriului "Suceava Sud-Est", este un document programatic ce prezintă într-o formă sistematizată liniile directoare, planul de acțiune și proiectele de dezvoltare a regiunii în concordanță cu Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020. Documentul a fost realizat prin consultarea partenerilor din teritoriu realizându-se o abordare de jos în sus, prin abordarea integrată a nevoilor de dezvoltare locală în vederea dezvoltării durabile și unitare a teritoriului. Prin elaborarea strategiei de dezvoltare locală s-a urmărit rezolvarea mai multor aspecte ce țin de dezvoltare economică locală, capitalul uman și valorizarea acestuia, resursele naturale, culturale și istorice, calitatea vieții, servicii pentru populație. Strategia de dezvoltare locală elaborată de GAL Suceava Sud Est a fost aprobată în cadrul submăsurii 19.2 din PNDR 2014-2020 și are valabilitate extinsă până în anul 2025.

SDL a fost construită pornind de la analiza nevoilor reale ale teritoriului și pe baza unui proces participativ, în care comunitatea locală a fost activ implicată. Strategia de dezvoltare locală a GAL Suceava Sud Est a fost structurată pe **obiective strategice** și **include 7 măsuri** ce vor fi descrise în continuare.

Obiectivele principale ale SDL sunt:

- Favorizarea competitivității agriculturii având ca priorități de dezvoltare rurală

P1: Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, silvicultură și în zonele rurale cu domeniul de intervenție 1C) încurajarea învățării pe tot parcursul vieții și a formării profesionale în sectoarele agricol și forestier;

P2: : Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor cu domeniul de intervenție 2A) îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole

P3: Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură cu domeniul de intervenție 3A) îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, al creșterii valorii adăugate a produselor agricole, al promovării pe piețele locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor și organizațiilor de producători și al organizațiilor interprofesionale;

- Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă având ca prioritate de dezvoltare rurală

P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale cu domeniile de intervenție

6A) Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă;

6B) Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale;

Perioada de timp prevăzută pentru implementarea SDL este 2017 – 2025.

Bugetul total acordat pentru implementarea SDL este de 1.662.329,36 euro.

Viziunea ce a stat la baza elaborării SDL a fost aceea de a dezvolta în mod durabil

comunitatea locală prin valorificarea tuturor oportunităților din cadrul teritoriului. S-a luat în considerare atât specificul socio cultural al comunității, cât și specificul economic, pornindu-se de la sectoarele economice prioritare din regiune – agricultura și zootehnie și continuându-se cu găsirea unor modalități de dezvoltare a sectorului non agricol. Prin măsurile stabilite în cadrul SDL s-a încercat direcționarea fondurilor în vederea dezvoltării tuturor sectoarelor identificate ca prioritare pentru dezvoltarea regiunii, punându-se într-un mod deosebit accent pe sectorul privat care poate contribui în mod definitoriu la creșterea atractivității teritoriului și la o dezvoltare durabilă și dinamică. S-a urmărit și dezvoltarea serviciilor publice acordate populației în vederea creșterii atractivității teritoriului.

3.2.1 Scurta descriere a masurilor din SDL

1. Dezvoltarea și modernizarea serviciilor sociale în vederea creșterii calității vieții, inclusiv pentru integrarea minorităților locale în regiunea "Suceava Sud Est"/M1/6B.

Pentru îmbunătățirea vieții în mediul rural, un factor determinant îl constituie dezvoltarea și modernizarea serviciilor sociale. În spațiul rural există numeroase discrepanțe în ceea ce privește calitatea vieții. În regiunea "Suceava Sud Est" serviciile sociale în cea mai mare parte sunt insuficiente sau se rezumă strict la derularea de anchete sociale pentru acordarea ajutorului social și a altor ajutoare de la bugetul de stat. Serviciile sociale sunt organizate la nivelul primăriilor, și au la bază în general sărăcia sau veniturile foarte mici cu care o familie/persoană sunt nevoite să trăiască.

Dezvoltarea regiunii Suceava Sud Est este indispensabil legată de dezvoltarea socială durabilă a spațiului rural. Conform analizei diagnostic și analizei SWOT a teritoriului „Suceava Sud Est”, unul din aspectele relevante pentru dezvoltarea teritoriului este reducerea gradului de sărăcie și a riscului de excluziune socială. În regiune infrastructura socială de tip after school sau creșe este insuficient dezvoltată, existând nevoi urgente de dezvoltare a acestui aspect în vederea îmbunătățirii condițiilor de trai și a reducerii discrepanțelor dintre mediul rural și urban. Conform rezultatelor Recensământului din anul 2011, aproximativ 24% din populație sunt copii și tineri cu vârste între 0 și 19 ani ce pot beneficia de infrastructura socială adecvată. În teritoriu nu există structuri de îngrijire a copiilor antepreșcolari, iar la nivel de structuri de tip after school, în regiune există o singură astfel de instituție, ce asigură servicii de îngrijire a copiilor din clasele I-IV. Infrastructura deficitară în ceea ce privește structurile de tip after school îi privează pe copii de vârstă școlară de a avea acces la susținere specializată pentru realizarea temelor, la activități educaționale în afara curriculei școlare precum și la activități recreative. De asemenea, structurile pentru antepreșcolari (copii cu vârsta până în 3 ani) vor putea asigura servicii de îngrijire și supraveghere a copiilor, asigurând un program de educație timpurie adecvat vârstei, nevoilor și potențialului de dezvoltare și particularităților copiilor. În cadrul regiunii Suceava Sud Est există un număr de 777 persoane (4,08% din populația teritoriului) ce aparțin minorităților etnice, din care 273 persoane (1,44%) aparțin minorității rome, 501 persoane (2,64%) minorității de ruși lipoveni, iar 3 persoane sunt italieni. Comunitatea de romi se confruntă în continuare cu probleme spinoase, ce conduc la marginalizarea acestei categorii. Prin intermediul măsurii se dorește și crearea unui centru comunitar multifuncțional în cadrul regiunii care să contribuie la sprijinirea persoanelor vârstnice și a celor cu dizabilități, la integrarea romilor în societate, la 22 susținerea copiilor în școală în vederea evitării abandonului școlar. Scopul centrului va fi reducerea inegalităților locale și promovarea incluziunii sociale a persoanelor din cadrul

minorităților etnice, cât și a celor din categoria persoanelor vârstnice dar și a celor cu dizabilități. În cadrul centrului se va oferi asistență integrată pentru copii, tineri și părinții acestora în vederea reducerii abandonului școlar și integrării acestora pe piața muncii. În cadrul acestui centru se vor oferi servicii de tipul centru de zi (activități recreative, culturale, sportive) dar se va acorda și consiliere pe diferite teme persoanelor adulte din categoria celor vulnerabile, în vederea facilitării accesului la piața muncii, dar și la diverse servicii medicale, sociale, etc.. Se dorește ca prin intermediul acestui centru, simțul responsabilității, a binelui comunității și a participării colective la viața socială a întregii comunități în rândul minorității de etnie romă să cunoască o ascensiune.

Sursele de finanțare a investițiilor propuse în cadrul proiectului se vor constitui în conformitate cu legislația în vigoare. Pentru asigurarea sustenabilității proiectelor, beneficiarii pot solicita finanțare prin Axa 5 POCU – Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității, obiectiv specific 5.2 - Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din comunitățile marginalizate din zona rurală și orașe cu o populație de până la 20.000 locuitori prin implementarea de măsuri/operațiuni integrate în contextul mecanismului de DLRC, cu respectarea condițiilor specifice. Proiectele finanțate în cadrul măsurii nu vor fi de tip rezidențial. Proiectele de infrastructură socială vor asigura funcționarea prin operaționalizarea infrastructurilor de către o entitate acreditată ca furnizor de servicii sociale.

Obiectivul acestei măsuri este creșterea calității serviciilor oferite comunității din regiunea "Suceava Sud Est", inclusiv minorităților, copiilor și familiilor lor prin asigurarea unui microclimat corespunzător, care să le ofere siguranță, protecție și îngrijiri adecvate.

În urma analizelor diagnostic și SWOT a fost identificată o capacitate redusă la nivelul regiunii de a asigura servicii sociale pentru toate grupurile vulnerabile, precum și o infrastructură socială inadecvată, iar pentru integrarea minorităților în societate nu există o structură specifică pentru a combate problemele cu care această comunitate se confruntă.

Măsura contribuie la obiectivul de dezvoltare rurală - Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă, conform Reg. (UE) nr. 1305/2013, art.4

Obiectivele specifice ale măsurii

- Înființarea unor structuri de îngrijire a antepreșcolarilor
- Înființarea unor structuri de tip after school
- Înființarea unui centru comunitar multifuncțional care să deservească populația din categoria persoanelor vârstnice, a celor cu dizabilități cât și a celor care fac parte din categoria minorităților etnice

Valoarea adăugată a măsurii constă în dezvoltarea infrastructurii sociale la nivelul regiunii contribuind astfel la o dezvoltare economică și socială durabilă a teritoriului "Suceava Sud Est", prin furnizarea de servicii ce țin de îngrijirea antepreșcolarilor și școlarilor în centre specializate. De asemenea prin sprijinirea persoanelor vârstnice, a celor cu dizabilități cât și a minorităților etnice din regiune, în special a minorității romă, va contribui la dezvoltarea echilibrată a regiunii, ținându-se cont de necesităților tuturor locuitorilor. Se urmărește astfel creșterea nivelului de trai al comunității, prin contribuția la formarea unor generații de tineri bine pregătiți care vor avea o capacitate de adaptare crescută la provocările vieții actuale, și prin sprijinirea integrării minorităților în societate, prin reducerea abandonului școlar. Măsura răspunde nevoilor identificate în analiza SWOT ce țin de inexistența unor

structuri de îngrijire a antepreșcolarilor și școlarilor, și inexistența unor măsuri coerente de sprijinire a minorităților din regiune, capacitate redusă de a furniza servicii sociale specializate, nivelul scăzut al calității vieții.

Prin implementarea acestor măsuri se urmărește realizarea unor proiecte de utilitate publică ce se așteaptă să aibă un impact social ridicat la nivelul comunității, care ulterior să se concretizeze în dezvoltarea regiunii din toate punctele de vedere.

2. Sprijin pentru crearea sau dezvoltarea de activități non agricole M2/6A

În regiunea "Suceava Sud Est" activitatea economică predominantă se desfășoară în sectorul agricol și zootehnic. Având în vedere faptul că, în cea mai mare parte activitatea agricolă are un caracter sezonier, promovarea ocupării forței de muncă și a spiritului antreprenorial, precum și reducerea fluctuațiilor sezoniere în locuri de muncă devine un obiectiv important al dezvoltării teritoriului. Diversificarea economică asigură creșterea veniturilor gospodăriilor agricole și ocuparea forței de muncă, contribuind la un mai bun echilibru teritorial, atât din punct de vedere economic și social, precum și la dezvoltarea durabilă în zonele rurale. Mediul de afaceri joacă un rol important în promovarea creșterii economice durabile, contribuind în măsură egală la crearea de noi oportunități de angajare și al îmbunătățirea competitivității regiunii "Suceava Sud Est".

Având în vedere că o mare parte din veniturile locuitorilor regiunii sunt provenite din activități agricole, se impune necesitatea sprijinirii creării sau dezvoltării activităților non agricole care vor contribui la revitalizarea economiei rurale prin crearea de noi locuri de muncă pentru populația rurală în sectorul non agricol și creșterea veniturilor acestora.

Măsura va contribui la reducerea sărăciei și dezvoltarea economică în regiune, contribuind astfel la prioritatea 6 din PNDR 2014-2020. Se va acorda prioritate sectoarelor cu potențial ridicat de dezvoltare identificate în Acordul de Parteneriat, în concordanță cu Strategia Națională de Competitivitate. Scopul măsurii este dezvoltarea de activități neagricole pentru fermierii de mici dimensiuni sau membrii familiilor lor și în general, pentru micii întreprinzători din mediul rural. Prin această măsură se va urmări și dezvoltarea agroturismului dar și dezvoltarea și menținerea activităților meșteșugărești tradiționale.

Având în vedere tendința de migrare a populației tinere în mediul urban sau în străinătate, cu atât mai mult se impune o atenție deosebită pentru stimularea acestei categorii în vederea dezvoltării spațiului rural și a reducerii tendinței de îmbătrânire a populației.

Nevoile identificate la nivelul teritoriului ca urmare a analizei SWOT și a analizei diagnostic ce au conturat această măsură constau în:

- Obținerea cu greutate a surselor financiare necesare pentru asigurarea cofinanțării în cadrul proiectelor
- Migrarea forței de muncă activă în străinătate și mediul urban
- Numărul mediu al salariaților scăzut (3,55% la nivelul anului 2014 conform date statistice INS)
- Rata șomajului este ridicată (~4% la nivelul anului 2014, conform date statistice INS)
- Forță de muncă preponderentă în sectorul agricol
- Accentuarea tendinței tinerilor de a părăsi zona din cauza lipsei locurilor de muncă

- Lipsa inițiativelor pentru orientarea profesională a tinerilor, reconversie profesională
- Sector non agricol slab dezvoltat
- Caracterul sezonier al activităților economice preponderent desfășurate în sectorul agricol determină reducerea veniturilor
- Locuri de muncă puține
- Grad de dezvoltare economică scăzut din cauza fondurilor insuficiente și a interesului scăzut pentru investiții noi

Obiectivul general al măsurii este creșterea competitivității economice a regiunii "Suceava Sud Est", respectiv crearea și diversificarea activităților economice prin valorificarea resurselor locale.

Obiectivele specifice urmărite în cadrul acestei măsuri sunt:

1. Sprijinirea dezvoltării economice și crearea de oportunități și facilități atractive pentru potențialii investitori autohtoni sau străini;
2. Crearea și menținerea locurilor de muncă în spațiul rural;
3. Reducerea gradului de dependență față de agricultură;
4. Crearea și diversificarea serviciilor pentru populația rurală prestate de către micro-întreprinderi.

3. Dezvoltarea, modernizarea și extinderea infrastructurii pentru populația din regiunea Suceava Sud Est M3/6B

Pentru îmbunătățirea calității vieții în regiunea Suceava Sud Est, un factor determinant îl constituie îmbunătățirea prin modernizarea și extinderea infrastructurii fizice rurale de bază, aspecte ce influențează în mod direct și definitiv activitățile socio economice din mediul rural care pot crea oportunități ocupaționale noi în teritoriu.

Discrepanțele dintre mediul rural și mediul urban pornesc în primul rând de la infrastructura de bază existentă care are repercusiuni asupra tuturor aspectelor vieții rurale. Infrastructura de bază (educație, cultură, servicii publice) neadecvată contribuie la scăderea nivelului de trai din regiune, constituind o piedică în calea egalității de șanse în ceea ce privește dezvoltarea a populației din teritoriu. Pentru o dezvoltare echilibrată a regiunii este necesar să se asigure acces neîngrădit la o infrastructură de bază și servicii îmbunătățite. Infrastructura de educație este cea care contribuie în mare măsură la dezvoltarea comunității punându-și accent în mod direct asupra viitoarelor generații care pot contribui la dezvoltarea durabilă a regiunii. Așa cum a reieșit din analiza diagnostic și analiza SWOT a teritoriului aspecte importante pentru dezvoltarea teritoriului țin de spațiul public (reabilitare/modernizarea imobile culturale și arhitecturale, creare și dotare spații verzi/de recreere), care pot contribui la stimularea activităților turistice, la menținerea și tradițiilor și a moștenirii culturale. Necesitatea existenței unor servicii publice dotate corespunzător (echipamente și utilaje de deszăpezire, întreținere spații) reprezintă un punct important pentru dezvoltarea comunităților inclusiv prin prisma gradului de securitate aduse la nivelul teritoriului.

Obiectivul general al măsurii îl constituie creșterea atractivității regiunii Suceava Sud Est prin îmbunătățirea infrastructurii educaționale din regiune, infrastructura culturală, protecția mediului, crearea de noi locuri de muncă, menținerea populației în mediul rural, în special al tinerilor, aspecte identificate ca necesare în cadrul analizei SWOT.

Măsura contribuie la obiectivul de dezvoltare rurală - Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă, conform Reg. (UE) nr. 1305/2013, art.4

Obiectivele specifice ale măsurii:

- Dezvoltarea prin consolidare, modernizare, extindere și dotare a infrastructurii educaționale
- Crearea/amenajarea, reabilitarea terenurilor de sport
- Dezvoltarea și modernizarea spațiului public în vederea asigurării condițiilor necesare pentru dezvoltarea și creșterea atractivității teritoriului.
- Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de sănătate
- Achiziții de utilaje și echipamente pentru serviciile de gospodărire comunală.
- Susținerea investițiilor de restaurare, conservare și accesibilizare a patrimoniului cultural imobil de interes local, a așezămintelor monahale inclusiv a așezămintelor culturale;
- Punerea în valoare a moștenirii culturale locale, la promovarea turismului rural, conducând astfel la creșterea nivelului de trai în zonele rurale;
- Dezvoltare locală sustenabilă.

4. Sprijinirea dezvoltării resursei umane în sectorul agricol M4/1C

Obiectivul măsurii este de a sprijini dezvoltarea din punct de vedere profesional în sectorul agricol, pomicol și zootehnic, prin facilitarea accesului la cunoștințe și informații actualizate în vederea practicării unui management eficient al exploatațiilor agricole.

Având în vedere că o mare parte a populației din mediul rural este angrenată în activități agricole, cu atât mai mult evoluția și specializarea în agricultură necesită un nivel corespunzător de instruire tehnică și economică. Desfășurarea activităților de formare profesională este determinată de adaptarea continuă la necesitățile pieței, de creșterea competitivității și diversificării produselor în agricultură, de restructurarea și modernizarea sectorului agricol, de încurajare a afacerilor orientate către piață, de gestionarea durabilă a terenurilor și protecției mediului, aplicarea de tehnologii și practici prietenoase mediului și de utilizare a energiei regenerabile. Având în vedere activitățile preponderent agricole desfășurate în teritoriu, în urma analizei necesităților la nivelul regiunii a fost identificată și lipsa de pregătire a forței de muncă, în vederea adaptării la cerințele pieței. Formarea profesională în vederea creșterii gradului de adaptabilitate la cerințele pieței în continuă schimbare este importantă în special pentru creșterea economică și dezvoltarea zonelor rurale și pentru a îmbunătăți durabilitatea, competitivitatea, eficiența utilizării resurselor și a performanțelor exploatațiilor agricole.

Măsura contribuie la obiectivul de dezvoltare rurală - Favorizarea competitivității agriculturii, conform Reg. (UE) nr. 1305/2013, art.4

Obiective specifice ale măsurii:

- o Dobândirea de informații și cunoștințe relevante care să permită gospodărirea durabilă a terenurilor agricole
- o Îmbunătățirea calității managementului exploatațiilor agricole
- o Îmbunătățirea condițiilor de viață în regiune
- o Informarea și conștientizarea privind problemele de mediu și climă în scopul

adaptării practicilor agricole la schimbările climatice

5. Dezvoltarea durabilă a sectorului agricol M5/2A

În regiunea Suceava Sud Est, conform analizelor efectuate, agricultura reprezintă una din activitățile economice principale. Producția vegetală din teritoriu este orientată cu preponderență spre cultura de cartofi, plante de nutreț și cereale pentru boabe. În ceea ce privește sectorul creșterii animalelor, acesta se orientează către bovine, porcine, ovine, păsări. Deși relieful este favorabil pentru desfășurarea activităților agricole și zootehnice, nivelul productivității și eficienței economice la nivelul exploatațiilor estescăzut. Lipsa specialiștilor în domeniu, a tehnologiei reduse, a sistemelor deficitare de producție, colectare, depozitare și distribuție contribuie la o valorificare insuficientă a potențialului agricol al regiunii.

Obiectivul general al acestei măsuri este reprezentat de îmbunătățirea performanțelor în sectoarele agricol, zootehnic prin sprijinirea exploatațiilor agricole, în vederea adaptării la cerințele pieței.

Măsura M5.2A – Dezvoltarea durabilă a sectorului agricol va contribui Obiectivul de dezvoltare rurală 1- Favorizarea competitivității agriculturii, conform Reg. (UE) nr. 1305/2013, art 4.

Obiectivele specifice ale măsurii:

1. Creșterea gradului de adaptabilitate a exploatațiilor la cerințele pieței
2. Introducerea și dezvoltarea de tehnologii și procedee pentru obținerea de produse agricole îmbunătățite
3. Creșterea veniturilor exploatațiilor sprijinite ca urmare a creșterii valorii adăugate a produselor și tehnologiilor folosite.

6. Certificarea calitatii produselor în cadrul schemelor de calitate M 6/3A

Prin furnizarea unor produse de calitate se creează un avantaj concurențial al exploatațiilor agricole contribuind în mod semnificativ la dezvoltarea fiecărui producător în parte și la dezvoltarea regiunii în general. Necesitatea unei astfel de măsuri decurge din cerințele tot mai mari ale consumatorilor de a li se pune la dispoziție produse cu o înaltă valoare adăugată, dar care să păstreze și specificul tradițional. Prin recunoașterea calității produselor la nivel național/european, consumatorii vor fi mai informați cu privire la alegerea produselor. Având în vedere specificul agricol al regiunii Suceava Sud Est, recunoașterea calității produselor este cu atât mai importantă pentru promovarea teritoriului. Prin recunoașterea calității produselor într-un cadru organizat, se creează premisele obținerii unor venituri mai substanțiale pentru producători.

Obiectiv de dezvoltare rurală: Favorizarea competitivității agriculturii, conform Reg. (UE) nr. 1305/2013, art 4.

Obiective specifice ale măsurii:

- ☐ Recunoașterea calității produselor cu valoarea adăugată
- ☐ Informarea corectă a consumatorilor cu privire la produsele cu valoare adăugată
- ☐ Sprijinirea micilor producători locali

7. Promovarea formelor asociative de producători în agricultură M7/3A

Promovarea formelor asociative în regiunea Suceava Sud Est este determinată în principal de tendința de creștere a dimensiunii medii a exploatațiilor agricole. Prin asociere, exploatațiile vor putea să își valorifice mult mai bine potențialul, să își crească capacitatea de adaptare la cerințele pieței prin procese de producție, depozitare, comercializare comune, în vederea creării unui avantaj reciproc. Prin asociere, va crește gradul de accesibilitate la finanțare. Prin cooperarea fermierilor va crește gradul de competitivitate a producătorilor primari, putându-și consolida puterea de negociere, achiziționa la prețuri convenabile echipamente și tehnologii, facilitând și accesul la inovații și idei noi de management. Necesitatea sprijinirii formelor asociative decurge în primul rând din dificultățile cu care se confruntă micii producători agricoli, dificultăți ce sunt generate de capacitatea redusă de furnizare pe piață a produselor, rezultată din lipsa de spații de depozitare, procesare, dar și de lipsa unui marketing adecvat. În regiunea Suceava Sud Est, activitatea agricolă este preponderent desfășurată la nivel de exploatații mici și foarte mici, fapt pentru care accesul pe piață este îngreunat și se practică în general o agricultură de semi subzistență și subzistență. Dezvoltarea de forme asociative reduce deficiențele legate de volumul redus și fragmentarea ofertei de produse a fermelor mici și mijlocii, consolidându-se poziția pe piață. Obiectivul măsurii este de a valorifica în mod corespunzător produsele membrilor, astfel degrevând producătorul de sarcina vânzării producției, ceea ce va contribui la o mai bună integrare a producătorilor agroalimentari pe piață și la nivelul lanțurilor scurte de aprovizionare. Măsura răspunde necesităților identificate în cadrul analizei SWOT, respectiv forță de muncă preponderent agricolă, desfășurarea activităților agricole în cadrul unor exploatații mici și foarte mici cu nivel scăzut al productivității și eficienței economice, acces limitat la sursele de finanțare, sisteme de producție, colectare și depozitare a produselor agricole slab dezvoltate.

Măsura contribuie la obiectivul de dezvoltare rurală al Reg. (UE) nr. 1305/2013, art.4

- Favorizarea competitivității agriculturii

Obiectivele specifice ale măsurii:

- Promovarea formelor asociative în agricultură
- Îmbunătățirea performanțelor generale și adaptarea producției la cerințele pieței
- Accesul mai facil al producătorilor primari la o piață competitivă
- Valorificarea adecvată a suprafețelor agricole
- Respectarea standardelor comunitare de mediu și climă, siguranță alimentară
- Crearea unor modele de bună practică pentru restul fermierilor din zonă.

3.2.2 Bugetul total și alocarea financiară

Planul de finanțare al SDL Suceava Sud Est a fost realizat treptat și a suferit numeroase modificări pe parcursul redactării. Versiunea finală propusă încearcă să fie una realistă, având în vedere provocările teritoriului și în conformitate cu reglementările europene și naționale. În ceea ce privește valoarea totală FEADR solicitată inițial (1.315.656,92 Euro) aceasta se reflectă în suprafața teritoriului nostru (263.86 kmp), mărimea populației noastre (18.957 de persoane). Am avut ca reper programul LEADER 2007-

2013, ne-am consultat cu principalii actori locali, pentru a fi siguri că propunerea noastră este consecventă și rezonabilă. Alocarea pe măsuri a fost făcută și ținând cont de punctele de vedere exprimate de persoanele prezente în timpul acțiunilor de animare/informare/consultare/ grupuri de lucru. Ca urmare a bonusărilor suplimentare a GAL-urilor din data de 12.07.2021 respectiv 17.06.2022, Asociația Grupul pentru Dezvoltare Locală GAL Suceava Sud Est a beneficiat de o suplimentare a alocării financiare a SDL FEADR + EURI. **Astfel valoarea publică totală FEADR(componenta A + B) a crescut cu 145.947,00 euro, respectiv 155.397,74 euro și însumează 1.617.001,66 euro.**

Suplimentar GAL Suceava Sud Est beneficiază de o suplimentare a alocării financiare a SDL cu 45.327,70 euro valoare EURI. **Valoarea publică totală EURI- 45.327,70 EURO.**

Astfel **valoarea publică totală a SDL FEADR + EURI** a crescut cu 45.327,70 euro și **însumează 1.662.329,36 euro.**

În ceea ce privește **prioritatea P1** - Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, silvicultură și în zonele rurale, acestea i s-a alocat 0,64% (10.368,45 Euro) din anvelopa financiară a SDL. Pentru o bună gestiune financiară, la alocare s-a ținut cont de necesarul de finanțare, experiența anterioară precum și de rezonabilitatea cheltuielilor eligibile din cadrul fișei măsurii.

Pentru **prioritatea P2** - Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor s-a alocat 165.487,43 euro – 10,23%.

Pentru **prioritatea P3** -Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesare și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură s-a alocat 0,54% (8.781,10 euro)

Pentru **prioritatea P6** - Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale, ca răspuns la acțiunile abordate de către actorii locali, suma alocată este de 1.099.899,53 Euro, reprezentând 68,02% din anvelopa financiară a SDL, astfel:

- Pentru punerea în aplicare acțiunilor în cadrul DI 6A) Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă 326.099,30 Euro.
- Pentru punerea în aplicare acțiunilor în cadrul DI 6B) Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale s-au alocat 773.800,23 Euro.

Cheltuielile de funcționare ale G.A.L. Suceava Sud Est (Sm 19.4) pentru implementarea SDL au fost stabilite a fi de 332.465,15 Euro, reprezentând 20 % din valoarea totală.

Bugetul total al SDL potrivit Planului de finanțare actualizat 2023.

Măsura	Cod	Alocare actualizată (euro)
M1	M1/6B	124.104,34
M2	M2/6A	371.427,00
M3	M3/6B	649.695,89
M4	M4/1C	10.368,45
M5	M5/2A	165.487,43
M6	M6/3A	3.343,20
M7	M7/3A	5.437,90

	SM 19.4	332.465,15
TOTAL		1.662.329,36

3.2.3 Implementarea SDL

În tabelul următor este ilustrat **stadiul implementării măsurilor SDL(FEADR + EURI), gradul de contractare și de plată** la momentul începerii redactării raportului de evaluare:

Măsura	Sesiuni lansate	Alocare/ măsură – valoric (euro) și procentual din total SDL	Nr. Proiecte contractate	Valoare proiecte contractate / pondere procentuala din alocare pe măsura	Nr. contracte reziliate	Valoare contracte reziliate(euro)	Valoare proiecte platite (euro)
Măsura 1 - Dezvoltarea și modernizarea serviciilor sociale în vederea creșterii calității vieții, inclusiv pentru integrarea minorităților locale în regiunea/ M1/6B	6	124.104,34 euro – 9.33%	2	247.054,58 euro 199,07%	1	124.104,34	5.992,15
Măsura 2 – Sprijin pentru crearea sau dezvoltarea de activități non agricole /M2/6A (fonduri Feadr + Euri)	8	371.427,00 euro – 27,93	7	361.743,57 euro 97,39%	0	0	350.944,35
Măsura 3 – Dezvoltarea, modernizarea și extinderea infrastructurii pentru populația din regiunea Suceava Sud – Est/ M3/6B	7	649.695,89 euro – 48,85%	20	680.839,24 euro 104,79%	1	32.344,00	596.186,61

Măsura 4 – Sprijinirea dezvoltării resursei umane în sectorul agricol / M4/1C	2	10.368,45 euro – 0,78%	1	10.366,73euro 99,98%	0	0	9.938,00
Măsura 5 – Dezvoltarea durabilă a sectorului agricol / M5/2A	2	165.487,43 euro – 12,45%	2	165.483,00 euro 99,99%	0	0	165.206,48
Măsura 6 – Certificarea calității produselor în cadrul schemelor de calitate /M6/3A	1	3.343,20 euro – 0,25%	0	0 euro – 0%	0	0	0
Măsura 7 – Promovarea formelor asociative de producători în agricultură	1	5.437,90 euro – -0,41%	0	0 euro - 0%	0	0	0
TOTAL (Fonduri Feadr 19.2 + Euri)	27	1.329.864,21 euro	32	1.465.487,12 110,19%	2	156.448,34	1.128.267,59 84,84%

3.2.4 Logica intervenției SDL decurge din măsurile prezentate mai sus.

Monitorizarea acestora este realizata prin intermediul **indicatorilor de monitorizare** (tabelul de mai jos) specifici domeniilor de intervenție.

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare
1C	Numărul total al participanților instruiți: 30 Numarul programelor de formare profesionale: 1 Cheltuielile publice totale: 10.368,45 Euro Locuri de muncă create: 0
2A	Numărul de exploatații agricole/ beneficiari sprijiniți: 2 Cheltuielile publice totale : 165.487,43 Euro Locuri de muncă create: 6
3A	Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la sistemele de calitate, la piețele locale și la circuitele de aprovizionare scurte, precum și la grupuri/organizații de producători: 4 Cheltuielile publice totale: 8.781,10 Euro Locuri de muncă create: 0
6A	Numărul de micro-întreprinderi/ întreprinderi mici sprijinite: 5 (4 Feadr +1 Euri) Locuri de muncă create: 9 (8 feadr+1 euri) Cheltuielile publice totale: 371.427,00 Euro
6B	Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructură îmbunătățită: 10.167 de persoane Înființare/modernizare centru multifuncțional pentru vârstnici si minoritari – 1 Locuri de muncă create: 0 Cheltuielile publice totale 773.800,23 Euro

Menționam ca la nivelul GAL au fost realizați in totalitate indicatorii de monitorizare specifici domeniilor de intervenție 1C,6A,6B,2A.

În cazul domeniului de intervenție 3A indicatorii de rezultat nu au fost îndepliniți deoarece nimeni nu a prezentat interes pentru cele 2 măsuri M6/3A și M7/3A și nu au depus proiecte. La nivelul GAL s-a făcut modificare de SDL și a fost realocată o parte din banii de pe cele două măsuri către măsura M2/6A deoarece a prezentat interes mai mare.

3.2.5. Evoluția SDL prin modificări succesive ale Strategiei de dezvoltare locală a Gal Suceava Sud Est

Pe parcursul implementării SDL-ului GAL Suceava Sud Est a suferit 5 modificări importante aprobate de AM PNDR și AFIR. Acestea au avut ca scop adaptarea măsurilor, completarea sau corectarea unor aspecte tehnice și redistribuirea bugetului pentru o mai bună utilizare a fondurilor.

Modificarea nr 1. 24.07.2019

- A fost modificat capitolul V, Prezentare măsurilor, respectiv fișa măsurii M1/6B- Dezvoltarea și modernizarea serviciilor sociale în vederea creșterii calității vieții în cadrul secțiunilor 1,2,4,6,8,10 prin adăugarea beneficiarilor din categoria persoane vârstnice și a celor cu dizabilități în cadrul descrierii generale a măsurii, respectiv adăugarea persoanelor vârstnice și a celor din categoria la obiectivul specific al măsurii: Înființarea unui centru comunitar multifuncțional. S-a adăugat înființarea unui centru multifuncțional care va servi populația din categoria persoanelor vârstnice și a celor cu dizabilități, cât și a celor din minoritățile etnice în special romi în cadrul tipurilor de acțiuni eligibile și neeligibile și a indicatorilor de monitorizare suplimentari. Secțiunea 10 -Indicatori de monitorizare se modifică după cum urmează: aliniatul 2 -populația din categoria minorității romă, a persoanelor vârstnice dar și a celor cu dizabilități ce beneficiază de infrastructură- 100 persoane.
- Realocarea sumei de 105.000 euro către măsura M2/6A- -Sprijin pentru crearea sau dezvoltarea de activități non agricole, sumă compusă din:
 - 7000 euro de pe măsura M6/3A- Certificarea calității produselor în cadrul schemelor de calitate- alocare actualizată- 3.343,20 euro.
 - 98.000 euro de la măsura M7/3A -Promovarea formelor asociative de producători în agricultură- alocare actualizată 5.437,90 euro.

Alocarea financiară a măsurii M2/6A se majorează la 456.099,30 euro.

Modificarea nr 2- 14.02.2020

- Realocarea sumei de 130.000 euro de la măsura M2/6A -Sprijin pentru crearea sau dezvoltarea de activități non agricole la măsura M3/6B- Dezvoltarea, modernizarea și extinderea infrastructurii pentru populația din regiunea Suceava Sud Est
Ca urmare a acestei realocări, Contribuția publică nerambursabilă pe M2/6A -scade la 326.099,30 euro iar Contribuția publică nerambursabilă pe M3/6B se majorează la 417.685,63 euro. Cap IV, V,,X și Anexa 4 se modifică în conformitate cu noua realocare.

Modificarea nr 3- 18.08.2021

- Actualizarea Anexei 4 – Planul de finanțare, ca urmare a BONUSĂRII suplimentare în sumă de 145,947,00 euro, distribuită astfel:
 - 116.757,60 euro către submăsura 19.2, respectiv către măsura M3/6B- Dezvoltarea, modernizarea și extinderea infrastructurii pentru populația din regiunea Suceava Sud Est
 - 29.189,40 euro către sm 19.4 -Cheltuieli de funcționare și animare.

S-au modificat următoarele secțiuni:

Prioritatea 6

- Contribuție publică nerambursabilă/prioritate: s- a majorat de la 867889,27 euro la 984.646,87 euro 67,37 % din total
- Contribuție publică nerambursabilă/ măsura M3/6B: se majorează de la 417.685,63 euro la 534.443,23 euro

Prioritatea 1

- Contribuție publică nerambursabilă/prioritate: 0,71% din total

Prioritatea 2

- Contribuție publică nerambursabilă/prioritate: 11,32% din total

Prioritatea 3

- Contribuție publică nerambursabilă/prioritate: 0,60 % din total;

Total general componenta A+B: se majorează de la 1315.656,92 euro la 1.461.603,92 euro

Se modifica de asemenea Cap IV,V,X în vederea majorării sprijinului public nerambursabil pe masura M3/6B – de la 417.685,63 euro la 534.443,23 euro.

Modificare nr 4- 24.10.2022

Actualizarea Anexei 4T -Planul de finanțare tranziție FEADR și completarea Anexei 4E – Planul de finanțare EURI ale SDL.

Actualizarea Anexei 4T -Planul de finanțare tranziție FEADR

- ✓ Creșterea alocării financiare pe măsura M3/6B de la 534.443,23 euro la 649.695,89 euro prin alocarea sumei de 115.252,66 euro provenite din fondurile de tranziție FEADR.
- ✓ Creșterea alocării financiare aferente SM 19.4 -Cheltuieli de funcționare și animare de la 292.320,07 euro la 332.465,15 euro., urmare a alocării sumei de 40.145,08 euro provenite din fonduri FEADR aferente perioadei de tranziție Se menține procentul actual aprobat de 20 %.

Total general FEADR :1.617.001,66 EURO.

Anexei 4E – Planul de finanțare EURI ale SDL

- ✓ Alocarea către măsura M2/6A -Sprijin pentru crearea sau dezvoltarea de activități non agricole, a sumei de 45.327,70 euro, provenită din fondurile de tranziție EURI.

Total general EURI: 45.327,70 EURO.

Modificarea nr 5- 18.07.2023

Modificarea cap V -Prezentarea masurilor, modificarea fișei măsurii M1/6B, în cadrul secțiunii 4 prin introducerea Unităților de cult în cadrul Beneficiarilor direcți și a secțiunii 6- Tipuri de acțiuni eligibile -Înființarea unui centru multifuncțional de zi care va deservi populația din categoriile persoanelor vârstnice și a celor cu dizabilități, cât și a celor din minoritățile etnice, în special romi, în scopul prevenirii, limitării sau înlăturării efectelor temporare sau permanente ale situațiilor de risc.

3.3 Activitatea de animare și comunicare a GAL în teritoriu

Pe întreaga perioadă de implementare a Strategiei de Dezvoltare Locală, GAL Suceava Sud Est a desfășurat activități constante de animare și comunicare, în scopul informării actorilor locali, promovării apelurilor de selecție și stimulării participării comunității la dezvoltarea teritoriului.

În perioada 2017 -2025, GAL a organizat un număr de **34 sesiuni publice de animare** în toate localitățile. **Numărul de persoane care a beneficiat de informare** la activitățile GAL **este de aproximativ 774**. Aceste întâlniri au vizat prezentarea obiectivelor SDL și pregătirea comunităților pentru accesarea fondurilor nerambursabile disponibile prin LEADER. De asemenea, conform cerințelor metodologice din Ghidul GAL pentru implementarea SDL, înaintea apelurilor de selecție lansate în perioada 2017–2024, GAL a realizat activități de animare corespunzătoare, adaptate specificului fiecărei măsuri promovate. Aceste activități au inclus sesiuni informative directe cu potențiali beneficiari, distribuirea de materiale informative (pixuri, afișe, broșuri, ghiduri), promovare online (website), precum și consultări punctuale în localitățile partenere.

În perioada 2017–2024, GAL Suceava Sud Est a lansat un număr semnificativ de apeluri de selecție(cel puțin 27) acoperind o gamă variată de măsuri prevăzute în cadrul SDL. Conform planificării interne și a practicii instituite, au fost organizate sesiuni de animare și informare în teritoriu, adresată potențialilor beneficiari. În unele cazuri, în funcție de specificul intervenției, de numărul de UAT-uri vizate sau de interesul manifestat, au fost desfășurate mai multe sesiuni de animare într-un singur an. Activitățile de informare au inclus sesiuni publice locale, întâlniri tematice, consultări individuale, distribuirea de materiale informative și promovarea apelurilor în mediul online. Evaluarea gradului de informare și implicare a comunității În conformitate cu cerințele metodologice prevăzute în Ghidul GAL pentru implementarea SDL, evaluarea activităților de animare trebuie să reflecte modul în care GAL a reușit să informeze, să mobilizeze și să implice actorii locali în procesul de accesare a fondurilor disponibile prin LEADER.

Pe întreaga perioadă de implementare, GAL a organizat un număr de **34 acțiuni de animare** la care au participat cel puțin **774 persoane** din teritoriu. Activitățile au fost organizate fizic (în primării, cămine culturale etc).

Canalele utilizate pentru informare și comunicare:

- Site-ul oficial al GAL (www.galsuceavasudest.ro), unde au fost publicate toate apelurile de selecție, ghidurile solicitantului și anunțurile de interes;
- Afișaj public în UAT-urile partenere
- Materiale tipărite (afișe, pliante, broșuri).
- Anunt în ziar local

Gradul de participare publică:

Nivelul de interes și participare din partea actorilor locali a fost constant, cu un grad ridicat de implicare în special în primii ani (2017–2019) și în perioada post-pandemică (2022–2024). Numărul de participanți la sesiunile de informare a variat în funcție de tipul măsurii, de localitate și de tipul beneficiarilor vizați, fiind un medie un numar de **20 persoane/activitate animare**.

Activitatea de animare s-a dovedit un instrument esențial pentru:

- Creșterea nivelului de informare al publicului țintă;
- Clarificarea condițiilor de eligibilitate și selecție;
- Sprijinirea elaborării cererilor de finanțare;
- Stimularea participării actorilor locali la procesul de dezvoltare rurală.

3.4 Alte informații relevante pentru înțelegerea contextului local

În cadrul procesului de elaborare a strategiei de dezvoltare locală a G.A.L. Suceava Sud - Est s-au avut în vedere caracteristicile economico-sociale și geografice specifice teritoriului ținând cont de raportul existent între aspectele favorabile și cele adverse procesului de implementare precum și de experiența derulării strategiei de dezvoltare locală anterioară:

Avantaje

- Localizare în apropierea orașelor : Suceava, Fălticeni, Tg. Neamț și Pașcani;
- Posibilitatea diversificării economiei rurale, dezvoltării economice a teritoriului G.A.L. și diminuării nivelului de sărăcie;
- Existența unor programe de finanțare care vizează reducerea gradului de dependență față de agricultură;
- Posibilități de dezvoltare a serviciilor pentru populația din zonele sărace prin accesarea fondurilor europene și a fondurilor finanțate de bugetul de stat;
- Posibilitatea de creștere a numărului de locuri de muncă pentru populație în domeniul non-agricol prin facilitatea accesului la finanțare a microîntreprinderilor;
- Posibilitatea accesării unor programe de finanțare guvernamentale pentru reconversie profesională și crearea de noi locuri de muncă pentru șomeri;
- Înființarea unor centre cu expertiză în domeniul accesării fondurilor europene nerambursabile;
- Facilitatea accesului la informații prin posibilitățile de organizare în zona a unor cursuri de formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe;

- Promovarea organizării lanțului alimentară, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole;
- Posibilitatea cooperării cu alte instituții și forme asociative pentru adoptarea de bune practici și identificarea de noi oportunități de dezvoltare;
- Programe de înființare a grupurilor de producători;
- Posibilitatea de accesare a piețelor de desfacere reprezentate de marii distribuitori, prin realizarea de producție cantitativă și calitativă superioară, în urma asocierii producătorilor agricoli;
- Facilitățile oferite de programele naționale și europene pentru menținerea tinerilor în mediu rural;
- Proiecte de succes implementate la nivelul teritoriului și în afara acestuia;
- Îmbunătățirea managementului și organizarea sistemului de furnizare a serviciilor sociale;
- Facilitarea participării tuturor actorilor sociali din teritoriul G.A.L. Suceava Sud - Est la dezvoltarea sistemului de servicii sociale;

Dezavantaje

- Accentuarea migrației în afara teritoriului a forței de muncă ce își desfășoară activitatea în sectoarele primar/secundar;
 - Cadrul legislativ instabil, care determină uneori modificări majore în implementarea proiectelor de investiții;
 - Posibilitatea redusă de asigurare a finanțării și cofinanțării proiectelor;
 - Dezvoltarea accelerată a centrelor de interes din afara teritoriului;
 - Posibilitatea creșterii ratei de migrație a forței de muncă calificate în afara teritoriului prin absolvirea cursurilor de formare profesională sau reconversie profesională necorelate cu domeniile de interes de pe plan local.
 - Dificultăți majore pentru micii producători de a fi competitivi pe piață și a accesa piețe de volum care să le permită dezvoltarea;
 - Riscul excluderii sociale a locuitorilor din zona din cauza nivelului redus de educație al acestora și a gradului ridicat de analfabetizare;
 - Slabă valorificare a patrimoniului arhitectural și cultural (deși potențialul este foarte ridicat);
 - Politica națională deficitară privind conservarea patrimoniului cultural și reabilitarea patrimoniului arhitectural;
 - Realizarea investițiilor necesare pentru dezvoltarea, diversificarea, restructurarea și buna funcționare a serviciilor și centrelor care asigură îngrijirea persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile;
 - Dedicarea unui obiectiv tematic aferent strategiei Europa 2020 pentru ocuparea forței de muncă, incluziune socială și combatere a sărăciei;
 - Posibilitatea accesării unor programe de finanțare guvernamentale pentru reconversie profesională și crearea de noi locuri de muncă pentru șomeri;
 - Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale;
 - Posibilitatea preluării modelelor de bună practică din țările Uniunii Europene cu privire la metodologia de abordare a problematicii specifice serviciilor sociale;
 - Posibilitatea accesării de finanțări nerambursabile pentru reabilitarea, dotarea și conservarea resurselor culturale, incluzând: lăcașele de cult, conacele, siturile și peisajele;
- Existența cadrului legislativ pentru accesarea programelor de dezvoltare;

CAPITOLUL 4. CADRU DE EVALUARE. METODOLOGIA

Evaluarea finală a Strategiei de Dezvoltare Locală (SDL) a GAL Suceava Sud Est pentru perioada 2014–2023 (inclusiv perioada de tranziție 2021–2022) a avut ca obiectiv general analiza gradului de implementare a strategiei, măsura în care au fost atinse obiectivele asumate, precum și valoarea adăugată generată de abordarea LEADER.

Procesul de evaluare a fost ghidat de cerințele metodologice prevăzute în Ghidul Grupurilor de Acțiune Locală pentru implementarea SDL (submăsura 19.4) și a urmărit să fundamenteze concluzii relevante pentru viitorul programării și al dezvoltării teritoriale.

4.1 Obiectivele evaluării:

- analiza gradului de implementare a SDL;
- evaluarea rezultatelor și a impactului proiectelor finanțate;
- identificarea punctelor tari și slabe în derularea intervențiilor;
- formularea de propuneri pentru îmbunătățirea abordării și instrumentelor utilizate;
- evaluarea valorii adăugate generate de aplicarea principiilor LEADER

Evaluarea a fost construită pe baza unei combinații de metode cantitative și calitative, pentru a oferi o imagine complexă și echilibrată asupra efectelor SDL.

Principalele etape și surse de date au inclus:

- **Analiza documentară:** a cuprins studiul versiunii inițiale a SDL și a celor 5 modificări succesive, analizarea fișelor de măsuri, ghidurilor solicitantului, documentelor de implementare și a datelor de monitorizare furnizate de GAL și AFIR.
- **Date cantitative:** au fost analizați indicatorii de output și rezultat, gradul de contractare și plată, evoluția bugetelor și alocărilor pe măsuri, precum și numărul de proiecte implementate.
- **Chestionar standardizat:** adresat unui eșantion de 17 de beneficiari finali ai proiectelor finanțate prin SDL, dintre care 16 au răspuns integral, acoperind toate cele 7 măsuri. Rata de răspuns a fost de aproximativ 90%.
- **Interviuri semi-structurate:** realizate cu 6 actori relevanți (autorități locale, membri ai parteneriatului, beneficiari-cheie).
- **Triangularea datelor:** pentru validarea constatărilor, fiecare concluzie a fost verificată pe baza a cel puțin două surse (ex. date cantitative și feedback calitativ).

Obiectivele principale ale strategiei de dezvoltare locală a GAL Suceava Sud Est sunt:

- Obiectivul de dezvoltare rurală 1 (Favorizarea competitivității agriculturii)
- Obiectivul de dezvoltare rurală 3 (Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă)

Caracterul integrat și inovator al SDL rezulta inclusiv din planul de finanțare propus: astfel, s-a avut în vedere o abordare multidirecțională pe domenii de activitate cu potențial de creștere prin punerea în valoare a punctelor forte și fructificarea oportunităților identificate urmărindu-se generarea de valoare adăugată în teritoriu prin soluții inovative ce vor sprijini dezvoltarea durabilă a zonei.

Ierarhizarea priorităților și a măsurilor propuse a fost bazată pe necesitățile și prioritățile teritoriului reflectată inclusiv prin alocarea financiară.

Astfel, s-au stabilit următoarele direcții de finanțare:

❖ FEADR: 1.284.536,51 euro

❖ EURI: 45.327,70 euro

Adaptabilitate și modificări ale strategiei

Pe parcursul perioadei de implementare, SDL a fost modificată de 5 ori, ca urmare a bonusărilor primite și în urma deciziilor parteneriatului GAL și în baza ghidurilor emise de AM PNDR. Aceste modificări au avut scopul de a:

- adapta alocările financiare între măsuri în funcție de cererea reală din teritoriu;
- ajusta indicatorii de output și rezultat, în funcție de progresul înregistrat;
- permite o mai bună flexibilitate în selecția și evaluarea proiectelor;
- asigura o absorbție eficientă a fondurilor disponibile și un impact echilibrat în teritoriu.

Aceste actualizări ale strategiei au demonstrat capacitatea GAL de a reacționa la nevoile dinamice ale teritoriului, păstrând în același timp coerența cu obiectivele generale și prioritățile PNDR.

4.2 Teme de evaluare aferente obiectivelor SDL și abordării LEADER

În cadrul Raportului de Evaluare a implementării Strategiei de dezvoltare locală, sunt abordate 3 teme de evaluare corespunzătoare celor 2 obiective principale ale GAL Suceava Sud Est. Una dintre teme este obligatorie și privește valoarea adăugată a abordării LEADER și sunt furnizate răspunsuri la 8 întrebări de evaluare.

În conformitate cu metodologia de evaluare prezentată în Ghidul de Evaluare a SDL, fiecărei întrebări de evaluare i-au fost asociate unul sau mai multe criterii de evaluare. Alături de criteriile de evaluare, pentru fiecare întrebare de evaluare a fost delimitată contribuția relevantă a unuia sau mai multor indicatori de realizare și de rezultat.

TEMA DE EVALUARE 1: Obiectivul de dezvoltare rurala 1 (Favorizarea competitivității agriculturii) – indicatori de realizare proiect (conform SDL)

Criterii de evaluare	Intrebări de evaluare	Indicatori	Metodologia de colectare a datelor
Favorizarea competitivității agriculturii	În ce măsură SDL a contribuit la competitivitatea agriculturii?	6 locuri de munca create Numărul de exploatații agricole/pomicole sprijinite:2	Fișe proiecte, date monitorizare AFIR, chestionare, interviuri Ancheta pe baza de note telefonice
Promovarea formelor asociative și a participării la schemele de calitate	A fost încurajată dezvoltarea formelor asociative și participarea la schemele de calitate?	Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la grupuri/organizații de producători și scheme de calitate: minim 4	Fișe proiecte, date monitorizare AFIR, chestionare, interviuri Ancheta pe baza de note telefonice
Numărul total al participanților care au beneficiat de formare profesională	În ce măsură a contribuit SDL la încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultura în zonele rurale	Numarul total al participantilor 30 Nr programe de informare 1	Analiza date monitorizare. Rapoarte, documente GAL, Chestionar

– indicatori realizați (de rezultat în urma implementării)

Criterii de evaluare	Intrebări de evaluare	Indicatori	Metodologia de colectare a datelor
----------------------	-----------------------	------------	------------------------------------

Favorizarea competitivitatii agriculturii	Înce măsură SDL a contribuit la competitivitatea agriculturii?	6 locuri de munca create Numărul de exploatații agricole/pomicole sprijinite:2	Fișe proiecte, date monitorizare AFIR, chestionare, interviuri Ancheta pe baza de note telefonice
Promovarea formelor asociative și a participării la schemele de calitate	A fost încurajată dezvoltarea formelor asociative și participarea la schemele de calitate?	Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la grupuri/organizații de producători și scheme de calitate: 0	Fișe proiecte, date monitorizare AFIR, chestionare, interviuri Ancheta pe baza de note telefonice
Numarul total al participantilor care au beneficiat de formare profesionala	In ce masura a contribuit SDL la incurajarea transferului de cunostinte și a inovarii în agricultura în zonele rurale	Numărul total al participanților 30 Nr programe de informare 1	Analiza date monitorizare. Rapoarte, documente GAL, Chestionare

Măsurile dedicate agriculturii au contribuit în mod direct la sprijinirea exploatațiilor mici și familiale, cu o rată bună de absorbție și o adresabilitate clară. Deși numărul proiectelor de cooperare este redus, rezultatele obținute indică faptul că există potențial de dezvoltare în această direcție.

Măsurile atingând indicatorii propuși și contribuind la consolidarea capacităților locale.

Analiza comparativă și concluzie

Comparând indicatorii planificați cu cei realizați, se constată o îndeplinire a tintelor propuse pentru sprijinirea exploatațiilor agricole(M5/2A): 2 proiecte implementate raportat la 2 planificate, 6 locuri de munca nou create raportat la 6 planificate Acest lucru confirmă relevanța măsurii M5/2A și capacitatea reală a beneficiarilor de a accesa sprijinul.

Comparând indicatorii planificați cu cei realizați, se constată o neîndeplinire a tintelor propuse pentru sprijinirea participării la asociere și la schemele de calitate.

În ciuda numeroaselor activități de animare realizate, măsurile M6/3A și M7/3A nu au prezentat interes iar, printr-o modificare de SDL o parte majoră din suma alocată pe cele două măsuri a fost realocată pe măsura M2/6A.

TEMA DE EVALUARE 2: Obiectivul de dezvoltare rurala 3 (Obținerea unei dezvoltari teritoriale echilibrate a economiilor si comunitatilor rurale, inclusiv crearea si mentinerea de locuri de munca)

– indicatori de realizare proiect (conform SDL)

Criterii de evaluare	Întrebări de evaluare	Indicatori	Metodologia de colectare a datelor
-Obținerea unei dezvoltari teritoriale echilibrate a economiilor si comunitatilor rurale, inclusiv crearea si mentinerea de locuri de munca	-A stimulat SDL dezvoltarea de afaceri non-agricole și a contribuit la ocuparea forței de muncă?	Numărul de microîntreprinderi/întreprinderi mici sprijinite – minim 5 Locuri de munca create– minim 9	Fișe proiecte, chestionare, rapoarte GAL, fișe monitorizare
Îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor publice	Proiectele GAL au contribuit la creșterea calității infrastructurii publice în teritoriu?	Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructură Îmbunătățită: 9.917	Fișe proiecte, chestionare, rapoarte gal, fișe monitorizare
Îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor sociale	Au fost sprijinite Comunități Marginalizate sau cu Risc de excluziune?	Inițiere centru multifuncțional de zi în vederea sprijinirii minoritatilor etnice, vârstnicilor, persoanelor defavorizate -1 Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructură socială îmbunătățită: 250	Fișe proiecte, chestionare, rapoarte gal, fișe monitorizare

– indicatori realizați (de rezultat în urma implementării SDL)

Criterii de evaluare	Întrebări de evaluare	Indicatori	Metodologia de colectare a datelor
-Obținerea unei dezvoltari teritoriale echilibrate a economiilor si comunitatilor rurale, inclusiv crearea si mentinerea de locuri de munca	-A stimulat SDL dezvoltarea de afaceri non-agricole și a contribuit la ocuparea forței de muncă?	Numărul de microîntreprinderi/întreprinderi mici sprijinite – 7 Locuri de munca create– minim 15	Fișe proiecte, chestionare, rapoarte GAL, fișe monitorizare

Îmbunătățirea infrastructurii serviciilor publice	Proiectele GAL au contribuit la creșterea calității infrastructurii publice în teritoriu?	Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructură Îmbunătățită: 14.256	Fișe proiecte, chestionare, rapoarte gal, fișe monitorizare
Îmbunătățirea infrastructurii/ serviciilor sociale	Au fost sprijinite Comunități Marginalizate sau cu Risc de excluziune?	Inifiintare centru multifunctional de zi in vederea sprijinirii minoritatilor etnice, vârstnicilor, persoanelor cu dizabilități -1 Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructură socială Îmbunătățită: 250	Fișe proiecte, chestionare, rapoarte Gal, fișe monitorizare

Analiza comparativă și concluzie

Compararea indicatorilor planificați cu cei realizați arată o depășire a obiectivelor propuse în toate cele trei dimensiuni majore ale dezvoltării teritoriale echilibrate:

- Diversificare economică: Au fost înființate 15 locuri de munca nou create față de 9 estimate, 7 beneficiari sprijiniți față de 5 estimați, ceea ce indică un impact economic concret și un interes real pentru activitățile non-agricole în teritoriu.

- Infrastructură de bază: Numărul proiectelor finanțate a crescut semnificativ cu o populație beneficiară chiar mai mare decât cea prevăzută inițial, ceea ce denotă o capacitate bună de mobilizare a autorităților locale și o nevoie clară în comunități.

- Incluziune socială: Numărul proiectelor finanțate este egal cu cel estimat, adică 1, acest proiect a atins grupuri țintă vulnerabile, cu 250 de persoane sprijinite, conform estimărilor inițiale. Aceasta demonstrează eficiența direcționării resurselor și atingerea obiectivelor de incluziune socială.

Concluzie generală:

SDL a contribuit în mod eficient și coerent la atingerea obiectivului de dezvoltare teritorială echilibrată în microregiunea GAL Suceava Sud Est. În majoritatea cazurilor, indicatorii realizați au depășit țintele asumate, confirmând că intervențiile selectate au fost fundamentate corect și adaptate nevoilor reale ale comunității.

TEMA DE EVALUARE 3 (obligatorie): Valoarea adăugată generată de abordarea LEADER

Criterii de evaluare	Întrebări de evaluare	Indicatori	Metodologia de colectare a datelor
Participare și implicare locală	A fost implicată comunitatea în	Nr actiuni de animare 34	Rapoarte, documente GAL.

	elaborarea și implementarea SDL?	Nr de actori locali implicați în proces 30 Grad de participare: cel puțin 20 de persoane cel puțin la fiecare animare Nr persoanelor care au participat la activitățile de animare: 774	
Transparență și eficiență	A oferit GAL sprijin eficient și transparent beneficiarilor?	Timp mediu de răspuns solicitări : 2 zile lucrătoare	Rapoarte, documente GAL, chestionare
		Număr de solicitări procesate: peste 60, majoritatea înregistrate în urma sesiunilor de animare și informare, precum și prin solicitări directe primite la sediul GAL sau prin intermediul comunicării telefonice.	
		Grad de satisfacție Rapoarte, documente GAL exprimat în chestionare: peste 96% respondenți mulțumiți	

Abordarea LEADER s-a dovedit a fi un cadru funcțional și valoros pentru mobilizarea actorilor locali. Consultările publice, implicarea partenerilor și capacitatea instituțională a GAL au fost evaluate

pozitiv de către respondenți. Rezultatele chestionarelor și interviurilor au evidențiat un nivel ridicat de satisfacție privind transparența procesului decizional și deschiderea GAL față de comunitate.

Observații privind temele de evaluare

Structurarea evaluării pe teme a permis o analiză coerentă atât la nivelul rezultatelor concrete (proiecte implementate și indicatori realizați), cât și la nivelul percepției beneficiarilor și al comunității locale. Acest cadru a facilitat formularea unor concluzii și recomandări strategice solide. Evaluarea valorii adăugate a demonstrat că implicarea comunității și parteneriatul public privat constituie factori esențiali pentru coeziune, încredere și dezvoltare durabilă la nivel teritorial.

4.3 Aplicarea evaluării și colectarea datelor în teritoriu

Procesul de evaluare în teritoriu a fost realizat conform unui plan riguros, menit să asigure relevanță, reprezentativitate și consistență metodologică. Acesta a combinat instrumente de cercetare cantitativă și calitativă, reflectând atât dimensiunile măsurabile ale implementării SDL, cât și percepțiile, dificultățile și oportunitățile resimțite la nivel local.

Chestionar standardizat adresat beneficiarilor

Unul dintre instrumentele centrale ale evaluării a fost chestionarul standardizat aplicat beneficiarilor proiectelor finanțate prin SDL. Acesta a fost structurat în jurul celor două obiective strategice ale SDL și a temelor de evaluare aferente, incluzând:

- întrebări închise (pentru analiza cantitativă a gradului de satisfacție, utilitate, impact perceput etc.);
- întrebări deschise (pentru colectarea de sugestii, opinii și observații calitative);
- secțiuni distincte pentru beneficiarii publici și privați;
- întrebări privind funcționarea GAL, sprijinul oferit, gradul de transparență și ușurința accesării fondurilor. Chestionarul a fost transmis electronic către un eșantion de 17 beneficiari și parteneri, selectați astfel încât să acopere toate tipurile de măsuri din SDL (agricultură, non-agricol, infrastructură, social, formare, asociativitate).

Din totalul celor contactați, 16 de respondenți au completat chestionarul, ceea ce reprezintă o rată de răspuns de aproximativ 90%.

Dintre aceștia: • 11 au fost beneficiari privați (microîntreprinderi, PFA, ONG);

- 5 au fost beneficiari publici (UAT-uri) Acest instrument a oferit o imagine clară asupra percepției generale legate de eficiența GAL, nivelul de impact al proiectelor, obstacole întâlnite și nivelul de satisfacție în raport cu implementarea.

Interviuri semi-structurate cu actori locali

Pentru completarea dimensiunii calitative, au fost realizate 6 interviuri semi-structurate, cu reprezentanți ai actorilor-cheie implicați în implementarea și monitorizarea SDL:

- 2 reprezentanți ai autorităților publice locale (primari sau funcționari implicați în proiecte);
- 2 membri ai parteneriatului GAL (din sectorul economic și cel civic);

- 2 antreprenori locali care au derulat proiecte relevante pentru comunitate.

Interviurile au fost realizate telefonic sau față în față și au vizat aspecte precum funcționarea parteneriatului, implicarea comunității în luarea deciziilor, barierele administrative, dar și propuneri de îmbunătățire a viitoarelor intervenții.

Triangularea și corelarea datelor

Toate datele colectate – din chestionare, interviuri, rapoarte GAL și platforma AFIR – au fost integrate într-o analiză de tip triangulare, în care informațiile dintr-o sursă au fost validate sau completate cu cele provenite din altă sursă.

Această abordare a permis:

- verificarea gradului de realizare a indicatorilor pentru fiecare măsură în parte;
- identificarea discrepanțelor între ceea ce se declară și ceea ce este documentat;
- oferirea unei interpretări nuanțate asupra impactului generat la nivelul teritoriului.

S-a urmărit acoperirea tuturor celor 7 măsuri din SDL, iar pentru fiecare dintre acestea au fost selectați respondenți relevanți. În special, analiza a fost orientată spre:

- măsurarea gradului de satisfacție privind sprijinul acordat;
- identificarea barierelor întâlnite în accesarea sau derularea proiectelor;
- colectarea de sugestii pentru îmbunătățirea instrumentelor și procedurilor în viitor.

Concluzii privind aplicarea evaluării

Implementarea procesului de evaluare în teritoriu a confirmat capacitatea GAL de a atrage și gestiona un număr important de proiecte, dar a evidențiat totodată necesitatea menținerii unui dialog constant cu beneficiarii. Combinarea metodelor cantitative și calitative a permis conturarea unei imagini echilibrate și realiste asupra rezultatelor obținute prin SDL.

4.4 Considerații privind procesul de evaluare

Pentru a asigura o evaluare riguroasă și relevantă, procesul de colectare a datelor a fost planificat și derulat în mai multe etape. Într-o primă fază a fost elaborat un chestionar standardizat, structurat pe secțiuni tematice corespunzătoare obiectivelor SDL. Acesta a inclus atât întrebări închise (destinate analizei cantitative a gradului de satisfacție, utilitate și impact), cât și întrebări deschise (pentru captarea opiniilor calitative și a sugestiilor beneficiarilor). Chestionarul a fost testat pe un eșantion restrâns pentru verificarea clarității și relevanței.

Instrumentul a fost diseminat prin canale electronice (platforme online), dar și direct, prin echipa GAL, către un eșantion de 17 beneficiari ai proiectelor finanțate prin SDL. Din acest total, 16 de respondenți au completat chestionarul, ceea ce reprezintă o rată de răspuns de aproximativ 90%. Respondenții au

acoperit toate tipurile de măsuri implementate și au inclus atât beneficiari publici (UAT-uri), cât și beneficiari privați (antreprenori locali, ONG-uri, PFA-uri și grupuri de producători). În paralel, au fost derulate interviuri semi-structurate cu un număr de 6 reprezentanți ai actorilor locali, incluzând:

- 2 reprezentanți ai autorităților publice locale (primari/funcționari),
- 2 membri ai parteneriatului GAL (sectorul civic și economic),
- 2 beneficiari-cheie ai unor proiecte relevante pentru impactul în comunitate.

Întrebări sintetice ale interviurilor	Răspunsuri	Concluzii
Obiectiv 1 – În ce măsură SDL a contribuit la competitivitatea agriculturii? A fost încurajată dezvoltarea formelor asociative și a participării la schemele de calitate? În ce măsură a contribuit SDL la încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură în zonele rurale	- Sprijin pentru ferme mici prin finanțări dedicate și achiziții de utilaje moderne. - Creșterea productivității și diversificarea producției. - Fermierii au beneficiat de instruire și consultanță. - Primele inițiative de cooperative și grupuri de producători. - Asocierile și participarea la schemele de calitate au prezentat interes slab. - Beneficiarii confirmă că sprijinul GAL a fost decisiv pentru modernizarea fermelor și colaborarea între fermieri.	SDL a contribuit semnificativ la modernizarea agriculturii și la susținerea fermelor mici. Formele asociative și schemele de calitate sunt în fază incipientă, dar există tendințe clare de consolidare. SDL a creat cadrul pentru dezvoltarea asocierii, confirmând eficiența intervențiilor.
Obiectiv 2 – A stimulat SDL dezvoltarea de afaceri non-agricole și a contribuit la ocuparea forței de muncă?	- Afacerile non-agricole sprijinite au creat locuri de muncă în servicii și turism rural. - Antreprenori locali au deschis mici afaceri, confirmând crearea de noi locuri de muncă. - Indicatorii de ocupare au fost depășiți	SDL a stimulat antreprenoriatul non-agricol, generând locuri de muncă și diversificând economia locală.
Obiectiv 2 – Proiectele GAL au contribuit la creșterea calității infrastructurii în teritoriu?	- 20 de proiecte contractate pentru modernizarea infrastructurii (drumuri, apă, Investițiile au modernizat infrastructura de bază și au avut cămine culturale). - Investiții în infrastructura educațională și agricolă.	Investițiile au modernizat infrastructura de bază și au avut

	- Mii de locuitori beneficiari direcți. - Infrastructura modernizată a redus costurile și a crescut atractivitatea locală.	
Obiectiv 2 – Au fost sprijinite comunități marginalizate sau cu risc de excluziune?	- Un proiect a vizat direct grupurile vulnerabile. - Beneficiarii au primit sprijin pentru înființarea unui centru multifuncțional de zi - Unitățile de cult locale implicate în implementare. - Nivel ridicat de satisfacție confirmat prin interviuri și chestionare	Chiar dacă numeric redus, sprijinul pentru incluziune socială a avut un impact semnificativ, reducând vulnerabilitatea și facilitând integrarea comunităților marginalizate.
Care au fost elementele cele mai vizibile în comunitate din punct de vedere al creșterii nivelului de trai?	- Crearea de locuri de muncă și dezvoltarea micilor afaceri. - Creșterea veniturilor familiilor implicate. - Acces mai bun la educație și sănătate. - Diversificarea serviciilor și reducerea migrației tinerilor.	Nivelul de trai a crescut prin noi oportunități economice, îmbunătățirea serviciilor și implicare comunitară mai mare.
Ce ați schimba la viitoarele proiecte GAL pentru o mai bună facilitare a accesului la piața muncii?	- Simplificarea procedurilor administrative. - Bugete mai mari pentru formare profesională. - Mai mult sprijin pentru activitățile non agricole și agricole. - Crearea de hub-uri locale de afaceri.	Este nevoie de mai multă flexibilitate administrativă, resurse suplimentare pentru formare și sprijin mai consistent pentru start-up-uri.
Cum a fost facilitat accesul comunității la autoritățile locale prin activitatea GAL?	- Crearea de puncte de informare și întâlniri comunitare. - Consiliere în relația cu autoritățile și sprijin	GAL a devenit un intermediar eficient între comunitate și autorități, crescând transparența și accesibilitatea.

	pentru documentații. Implicarea primăriilor și promovarea dialogului civic	-
--	--	---

În total, procesul de colectare a durat 15 zile lucrătoare, iar datele au fost ulterior codificate, analizate tematic și comparate cu datele de monitorizare cantitativă obținute de la GAL și din platforma AFIR.

Pentru susținerea obiectivității analizei, s-a urmărit triangularea surselor – fiecare constatare a fost validată prin cel puțin două surse: date cantitative (grad de absorbție, indicatori de rezultat) și date calitative (percepția beneficiarilor, feedback local).

În plus, evaluarea a fost prezentată, în formă preliminară, într-o ședință informală a parteneriatului GAL, unde au fost validate principalele concluzii și recomandări formulate. Această etapă a contribuit la creșterea legitimității raportului și la asigurarea unei perspective partajate asupra rezultatelor obținute.

Rezultate sintetice ale chestionarului aplicat beneficiarilor

În urma centralizării și analizei răspunsurilor la chestionarele aplicate, se evidențiază următoarele tendințe și percepții generale în rândul beneficiarilor:

Întrebare adresată în chestionar	Opțiuni de răspuns	Rezultate agregate
Proiectul finanțat a fost implementat conform cerințelor și așteptărilor?	Da / Parțial / Nu	15 – Da, 1 – Parțial, 0 – Nu
Ați primit sprijin suficient din partea GAL în etapele de elaborare și implementare?	Da / Nu	16 – Da, 0 – Nu
Considerați că procedurile de selecție au fost transparente și echitabile?	Da / Nu / Nu știu	16 – Da, 0 – Nu, 0 – Nu știu
Proiectul implementat a avut impact pozitiv în comunitatea locală?	Da / Parțial / Nu / Nu este cazul	15 – Da, 1 – Parțial, 0 – Nu
Ați crea în viitor un nou proiect cu sprijinul GAL?	Da / Nu / Nu știu	14 – Da, 0 – Nu, 2 – Nu știu
Gradul de satisfacție general față de experiența în cadrul SDL (pe o scară de la 1 la 5)	1 – foarte nemulțumit ... 5 – foarte mulțumit	4,9 (medie generală)
Ce aspecte pot fi îmbunătățite?	Răspunsuri deschise	Simplificarea ghidurilor și procedurilor, termene mai

		scurte, alocări financiare mai mari, digitalizare
--	--	---

Aceste rezultate reflectă un grad ridicat de satisfacție al beneficiarilor față de activitatea GAL și relevanța intervențiilor SDL în teritoriu. Cele mai frecvent menționate sugestii de îmbunătățire privesc aspecte administrative (birocrație, termene de plată, digitalizare), dar și nevoia de comunicare mai activă și informare continuă.

4.4.1 Analiza răspunsurilor beneficiarilor

Analiză Interviu

1. În ce măsură SDL a contribuit la competitivitatea agriculturii?

A fost încurajată dezvoltarea formelor asociative și a participării la schemele de calitate?

În ce măsură a contribuit SDL la încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultura în zonele rurale?

Răspunsurile arată că SDL a sprijinit direct fermele mici prin finanțări dedicate, modernizarea exploatațiilor și diversificarea agricolă și formarea profesională a tinerilor fermieri. SDL a promovat și asocierea și participarea la schemele de calitate însă nu a avut succesul așteptat. Beneficiarii nu au prezentat interes pentru acestea.

2. A stimulat SDL dezvoltarea de afaceri non-agricole și a contribuit la ocuparea forței de muncă?

Beneficiarii au menționat modernizarea și dotarea firmelor deja existente, a cabinetelor medicale și veterinare, confirmând diversificarea economiei locale. S-au creat peste 21 de locuri de muncă, depășind indicatorii planificați. Antreprenorii locali au confirmat impactul pozitiv al finanțărilor asupra ocupării forței de muncă.

3. Proiectele GAL au contribuit la creșterea calității infrastructurii în teritoriu? Respondenții au evidențiat modernizarea drumurilor, a infrastructurii de apă și a căminelor culturale, precum și investiții în infrastructura educațională și agricolă. Aceste proiecte au adus beneficii directe pentru mii de locuitori, reducând costurile și crescând atractivitatea locală.

4. Au fost sprijinite comunități marginalizate sau cu risc de excluziune? Interviuurile confirmă că proiectele de incluziune socială, deși a fost doar 1, au avut un impact semnificativ. Beneficiarii vulnerabili au primit sprijin prin înființarea unui centru multifuncțional de zi pentru vârstnici și persoanele vulnerabile locale au fost implicate activ. Nivelul de satisfacție a fost ridicat, ceea ce demonstrează relevanța acestor intervenții.

5. Care au fost elementele cele mai vizibile în comunitate din punct de vedere al creșterii nivelului de trai? Beneficiarii au remarcat crearea de locuri de muncă, dezvoltarea de mici afaceri, creșterea

veniturilor familiilor implicate, acces mai bun la servicii educaționale și medicale și reducerea migrației tinerilor. Nivelul de trai a crescut vizibil, iar comunitățile au devenit mai active și mai implicate.

6. Cum apreciați realizarea accesului la piața muncii prin proiectele GAL? Proiectele au facilitat integrarea pe piața muncii prin formare profesională, consiliere și sprijin.. Aceste instrumente au fost considerate eficiente și adaptate nevoilor locale.

7. Ce ați schimba la viitoarele proiecte GAL pentru o mai bună facilitare a accesului la piața muncii? Beneficiarii au sugerat simplificarea procedurilor administrative, bugete mai mari pentru formare, sprijin mai mari pentru activitățile non agricole și agricole, precum și sprijin pentru persoanele vulnerabile, educație, sănătate.

8 Cum a fost facilitat accesul comunității la autoritățile locale prin activitatea GAL?

GAL a acționat ca un intermediar între comunitate și autorități prin puncte de informare, întâlniri comunitare și consilierea beneficiarilor în relația cu instituțiile. Acest rol a crescut transparența și încrederea cetățenilor în autorități.

Concluzie

Analiza interviurilor confirmă că beneficiarii percep activitatea GAL ca având un impact pozitiv și sustenabil, atât în plan social (incluziune, educație, acces la servicii), cât și în plan economic (locuri de muncă, modernizarea și dotarea activităților economice, infrastructură). SDL a modernizat agricultura, a diversificat economia, a sprijinit grupurile vulnerabile și a consolidat legătura dintre comunitate și autorități. GAL este perceput ca un actor esențial al dezvoltării teritoriale și un catalizator al coeziunii locale.

Analiză Chestionare:

Pentru completarea evaluării, rezultatele chestionarului aplicat unui eșantion de 16 beneficiari finali au fost analizate calitativ și cantitativ. Acestea oferă o imagine detaliată asupra percepției directe a celor care au implementat proiecte prin intermediul GAL Suceava Sud Est contribuind la validarea rezultatelor obținute din surse administrative.

Implementarea proiectelor: Majoritatea respondenților (15 din 16) au declarat că proiectele finanțate au fost implementate integral, în conformitate cu cerințele din ghidul solicitantului și cu planul de afaceri aprobat.

Doar 1 respondent a indicat dificultăți punctuale, fără a afecta semnificativ realizarea obiectivelor asumate.

Sprijinul oferit de GAL: Toti cei 16 beneficiari au apreciat sprijinul echipei GAL drept util, clar și prompt. Asistența a fost considerată eficientă în toate etapele – elaborare, depunere, clarificări, implementare și raportare. S-au semnalat, totuși, câteva sugestii privind digitalizarea. Transparență și corectitudine: Toti cei 16 de respondenți consideră că procesul de selecție a fost transparent, iar informațiile publice suficiente..

Percepția impactului local: 15 respondenți consideră că proiectele lor au avut un impact pozitiv în comunitate, contribuind fie la crearea de locuri de muncă, fie la diversificarea serviciilor locale. Acest lucru reflectă o bună orientare a intervențiilor SDL spre nevoile reale ale teritoriului. Intenția de continuare: 14 din 16 de beneficiari și-au exprimat interesul de a depune proiecte și în cadrul viitoarei strategii, ceea ce reflectă un nivel ridicat de încredere în capacitatea GAL de a gestiona fondurile și de a susține dezvoltarea locală.

Satisfacția generală:

Pe o scală de la 1 la 5, media răspunsurilor privind satisfacția generală este de 4,9, ceea ce evidențiază o apreciere consistent pozitivă asupra activității GAL. Printre aspectele cel mai des apreciate se numără: promptitudinea echipei, sprijinul în înțelegerea documentației și corectitudinea în relația cu beneficiarii.

Sugestii formulate de respondenți:

- Simplificarea ghidurilor și a documentației necesare;
- Creșterea sprijinului financiar;
- Reducerea duratei de procesare a plăților și clarificărilor;
- Reducerea birocratiei.
- Digitalizarea procesului.

Concluzie:

Chestionarul confirmă faptul că implementarea SDL a fost bine percepută de către beneficiari, atât în termeni de eficiență administrativă, cât și de impact local. Totodată, evaluarea subliniază nevoia unor îmbunătățiri punctuale, mai ales în ceea ce privește simplificarea procedurilor și intensificarea comunicării, aspecte ce pot contribui la o mai bună experiență a beneficiarului în cadrul viitoarelor perioade de programare.

4.5 Limitări ale evaluării și lecții învățate

Limitări ale procesului de evaluare

În ciuda eforturilor metodologice și a utilizării mai multor surse de date, procesul de evaluare a întâmpinat o serie de limitări care trebuie menționate pentru a asigura transparența și pentru a evidenția spațiile de îmbunătățire în viitor:

- Informații incomplete sau neactualizate: Unele fișe de monitorizare, rapoarte interne sau baze de date gestionate la nivelul GAL nu au fost completate la zi sau conțineau date lipsă. În anumite cazuri, acest lucru a îngreunat procesul de analiză a rezultatelor și a impus verificări suplimentare din surse alternative, cum ar fi baza de date AFIR sau feedbackul din chestionare.
- Grad de participare variabil în rândul beneficiarilor: Deși rata generală de răspuns la chestionare a fost una ridicată (90%), unele categorii de beneficiari (în special cei care nu mai aveau contact direct cu

GAL-ul în ultima perioadă) au fost greu de contactat sau nu au răspuns deloc. Astfel, există riscul unei ușoare supra reprezentări a beneficiarilor mai activi și mai implicați.

- Stadii diferite ale proiectelor: Având în vedere perioada extinsă de implementare a SDL (2014–2023, inclusiv tranziția), unele proiecte erau în derulare, în timp ce altele erau deja finalizate. Această diversitate a stadiilor a impus o abordare diferențiată a evaluării – în unele cazuri analiza s-a bazat pe rezultatele obținute, iar în altele pe date planificate și estimări ale beneficiarilor.

- Limitări legate de instrumentele de colectare: Deși chestionarul standardizat a fost eficient pentru analiza generală, formatul său nu a permis o explorare foarte detaliată a anumitor aspecte calitative, cum ar fi nivelul real de inovare sau dificultățile punctuale în implementare. Interviuurile au completat aceste informații, dar au fost limitate ca număr (6 interviuri).

Lecții învățate pentru viitoarele programări

Procesul de evaluare a oferit nu doar concluzii despre performanța SDL, ci și lecții valoroase care pot contribui la îmbunătățirea intervențiilor viitoare ale GAL și la consolidarea mecanismelor de guvernare locală:

1. Necesitatea unei baze de date actualizate și standardizate Menținerea unor evidențe clare, digitalizate și centralizate cu privire la toate proiectele finanțate este esențială pentru evaluări rapide și riguroase. O bază de date operațională, completă și corect structurată poate susține atât monitorizarea internă, cât și procesele de învățare instituțională.

2. Consultarea continuă a beneficiarilor – dincolo de implementare Implicarea beneficiarilor nu ar trebui să se oprească după semnarea contractului sau finalizarea proiectului. Consultări periodice (chiar informale), evaluări intermediare sau ateliere de feedback pot oferi informații valoroase despre provocările din teren și pot sprijini adaptarea intervențiilor viitoare la nevoile reale ale comunității.

3. Valoarea adăugată a abordării LEADER este reală, dar necesită consolidare LEADER a generat o serie de beneficii locale: consolidarea capitalului social, apariția unor noi inițiative antreprenoriale, o mai mare încredere în mecanismele de finanțare. Totuși, pentru a menține această valoare adăugată, este necesară o implicare constantă a actorilor locali, menținerea transparenței și sprijinirea cooperării în rețea.

4. Comunicarea eficientă este un element-cheie pentru succes Atât beneficiarii, cât și partenerii locali au subliniat importanța unei comunicări clare, prompte și accesibile. Forme diversificate de comunicare (online, față în față, informale) și o prezență activă în comunitate pot contribui semnificativ la creșterea gradului de implicare și la fluidizarea procesului de accesare a finanțărilor.

5. Flexibilitatea în structurarea măsurilor este esențială

Cele 5 modificări aduse SDL au fost percepute pozitiv și au permis adaptarea intervențiilor la realitatea din teritoriu. Acest lucru confirmă că abordarea GAL trebuie să rămână flexibilă, receptivă și orientată spre rezultate, în funcție de dinamica comunității locale.

Capitolul 5 Analiza de ansamblu a eficacității SDL

5.1. Eficacitatea financiară a măsurilor la nivel de SDL

Masuri SDL	Buget alocat initial	Buget alocat la momentul evaluării	Plati efectuate raportat la bugetul initial alocat	Eficacitate financiară
M 1 Dezvoltarea și modernizarea serviciilor sociale în vederea creșterii calității vieții, inclusiv pentru integrarea minorităților locale în regiunea "Suceava Sud Est	124.104,34	124.104,34	5.992,15 4,82%	Redusă
M 2 Sprijin pentru crearea sau dezvoltarea de activități non agricole	371.427,00	371.427,00	350.944,35 94,48%	Crescută
M 3 Dezvoltarea, modernizarea și extinderea infrastructurii pentru populația din regiunea Suceava Sud Est	649.695,89	649.695,89	594.186,61 91,45%	Crescută
M 4 Sprijinirea dezvoltării resursei umane în sectorul agricol	10.368,45	10.368,45	9.938,00 95,84 %	Crescută
M 5 Dezvoltarea	165.487,43	165.487,43	165.206,48	Crescută

durabilă sectorului agricol	a			99,83%	
M 6 Certificarea calității produselor în cadrul sistemelor de calitate		3.343,20	3.343,20	0,00 0,00%	Redusă
M 7 Promovarea formelor asociative de producători în agricultură		5.437,90	5.437,90	0,00 0,00 %	Redusă

S-a realizat eficacitate ridicată în cadrul Măsurilor 2,3,4,5 deoarece plățile efectuate în cadrul proiectelor reprezintă mai mult de 50 % din alocarea financiară totală pe măsură iar valoarea contractată este apropiată sau mai mare decât alocarea financiară.

Valoare contractată măsura 2: 361.743,57

Valoarea contractată măsura 3: 680.839,24

Valoarea contractată măsura 4: 10.366,73

Valoare contractată măsura 5: 165.483,00

S-a realizat eficacitate redusă în cadrul măsurilor 1,6,7 deoarece plățile efectuate în cadrul proiectelor reprezintă un procent mai mic de 25% față de alocarea totală.

Implementare lentă în cazul M1/6B, cu risc de subperformanță în ceea ce privește absorbția, dacă nu se finalizează la timp. Lipsa de diversificare tematică în unele măsuri: spre exemplu, infrastructura socială a vizat preponderent intervenții materiale, fără extindere în zona de servicii sociale. Necesitatea consolidării sprijinului post-contractare pentru beneficiari cu capacitate redusă de implementare.

5.2 Eficacitatea SDL la nivel de domeniu de intervenție

Domeniu de intervenție	Indicatori de rezultat	Indicatori realizați	Eficientă
1C Incurajarea învățării pe tot parcursul vieții și a formării profesionale în sectoarele agricol și forestier.	Numărul persoanelor instruite : 30 Numărul programelor de instruire: 1	Numărul persoanelor instruite : 30 Numărul programelor de instruire: 1	Ridicată

2A Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole.	Numărul de exploatații sprijinite: 2 Numărul de locuri de muncă create: 6	Numărul de exploatații sprijinite: 2 Numărul de locuri de muncă create: 6	Ridicată
3A Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul chemelor de calitate, al creșterii valorii adăugate a produselor agricole, al promovării pe piețele locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor și organizațiilor de producători și al organizațiilor interprofesionale.	Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la sistemele de calitate și la participarea grupurilor/organizațiilor de producători: 4	Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la sistemele de calitate și la participarea grupurilor/organizațiilor de producători: 0	Redusă
6A Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă.	Numărul de microîntreprinderi/întreprinderi mici sprijinite: 5 Numărul de locuri de muncă creat: 9	Numărul de microîntreprinderi/întreprinderi mici sprijinite: 7 Numărul de locuri de muncă creat: 15	Ridicată
6B Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale.	Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructură socială: 10.167 Număr centre înființate : 1	Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructură socială: 14.506 Număr centre înființate : 1	Ridicată

Eficacitatea a fost analizată în funcție de gradul de realizare a indicatorilor propuși și de impactul concret la nivelul domeniilor de intervenție:

Domeniul de intervenție 1C Incurajarea învățării pe tot parcursul vieții și a formării profesionale în sectoarele agricol și forestier – eficacitate ridicată

- S-au îndeplinit tinte stabilite: 30 persoane formate profesional printr-un program de formare profesională confirmă o eficacitate deplină.

Domeniul intervenției 2A Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole.- eficacitate ridicată

- S-au îndeplinit toți indicatorii: 6 locuri de muncă nou create față de 6 estimate, 2 exploatații agricole sprijinite față de 2 estimate, ceea ce confirmă o eficacitate deplină.

Domeniul de intervenție 3A Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul chemelor de calitate, al creșterii valorii adăugate a produselor agricole, al promovării pe piețele locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor și organizațiilor de producători și al organizațiilor interprofesionale. Eficacitate redusă

Indicatorii realizați nu au fost îndepliniți. Măsurile 7/3A și 6/3A nu au fost eficiente: 0 exploatații care primesc sprijin pentru asociere și participarea la schemele de calitate față de 4 câte erau propuse.

Domeniul de intervenție 6A Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă.-eficiență ridicată

- S-au realizat indicatorii: 7 proiecte implementate față de 5 planificate, 15 locuri de muncă nou create față de 9 planificate, ceea ce confirmă o eficacitate deplină și contribuție directă la obiectivele de dezvoltare economică rurală.

Domeniul de intervenție 6B Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale.- eficiență ridicată:

20 beneficiari publici sprijiniți (vs. 3 prevăzuți), o populație deservită care atinge 14506 populație din teritoriul GAL 1 centru social înființat, indicând un impact structural semnificativ în comunitate.

Capitolul 6. Răspuns la întrebările de evaluare

Răspunsurile prezentate mai jos sunt formulate pentru fiecare temă de evaluare stabilită în capitolul 4, pe baza criteriilor de evaluare, a indicatorilor propuși și a datelor colectate din documentele de monitorizare ale GAL.

TEMA DE EVALUARE 1 Obiectiv SDL: Obiectivul de dezvoltare rurală 1 (Favorizarea competitivității agriculturii)

Întrebare de evaluare (IE1): În ce măsură SDL a contribuit la competitivitatea agriculturii? A fost încurajată dezvoltarea formelor asociative și a participării la schemele de calitate? În ce măsură a contribuit SDL la încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, în zonele rurale?

Criteriu: Favorizarea competitivității agriculturii; Promovarea formelor asociative și a participării la schemele de calitate. Numărul total al participanților care au beneficiat de formare profesională.

Indicatori:

- Număr de exploatații agricole sprijinite
- Număr de proiecte contractate pe măsurile M 5/2A, M 4,1C, M6/3A, M7/3A
- Număr exploatații agricole care participa la grupuri/organizații de producători/la scheme de calitate
- Număr de locuri de muncă create în agricultură
- Număr de programe de formare profesională
- Numărul total al participanților la programul de formare profesională

Metodologie de colectare a datelor:

- Analiză date din sistemul de monitorizare intern
- Fișe de proiecte contractate și plătite
- Situații de plată și raportări semestriale

Răspuns: Măsurile (5/2A și 4/1C) au înregistrat un grad ridicat de absorbție. Un număr foarte mare de proiecte au fost contractate, iar interesul potențialilor beneficiari a fost extrem de ridicat. Se poate concluziona că intervențiile SDL au avut eficacitate ridicată în raport cu acest obiectiv. Măsurile dedicate asocierii și participării la schemele de calitate M6/3A, M7/3A nu au prezentat interes pentru populație. Nu a fost depus niciun proiect pe acestea iar o mare parte din banii alocați pe cele 2 măsuri au fost realocați pe măsura M2/6A pentru că a prezentat interes

mai mare . Se poate concluziona că intervențiile SDL au avut eficacitate redusă în raport cu acest obiectiv.

TEMA DE EVALUARE 2 Obiectiv SDL: Obiectivul de dezvoltare rurală 3 (Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă)

Întrebare de evaluare (IE2): A stimulat SDL dezvoltarea de afaceri non-agricole și a contribuit la ocuparea forței de muncă? Proiectele GAL au contribuit la creșterea calității infrastructurii în teritoriu? Au fost sprijinite comunități marginalizate sau cu risc de excluziune?

Criteriu: Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă;

Îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor publice;

Îmbunătățirea infrastructurii/serviciilor sociale

Indicatori:

- Număr de microintreprinderi non-agricole sprijinite
- Număr de locuri de muncă create în mediul rural
- Număr de beneficiari publici sprijiniți
- Populație care beneficiază de servicii/investiții în infrastructură
- Număr de proiecte de infrastructură/servicii sociale
- Înființare/ modernizare centru multifuncțional de zi pentru minorități, vârstnici și a celor cu dizabilități

Metodologie de colectare a datelor:

- Analiza situațiilor de plată
- Fișe de monitorizare proiecte
- Evaluare documente justificative ale beneficiarilor

Răspuns: În cadrul acestui obiectiv, SDL a obținut rezultate notabile. Măsurile 2/6A, 3/6B și 1/6B au fost bine accesate, proiectele au fost contractate în proporție mare, iar plățile au progresat constant. S-au creat locuri de muncă, s-au sprijinit UAT-uri, iar infrastructura socială a contribuit la incluziune. Se apreciază o eficacitate ridicată în atingerea obiectivului.

TEMA DE EVALUARE 3 Temă obligatorie privind valoarea adăugată LEADER

Întrebare de evaluare (IE3): A fost implicată comunitatea în elaborarea și implementarea SDL? A oferit GAL sprijin eficient și transparent beneficiarilor?

Criteriu: Participare și implicare locală; Transparență și eficiență

Indicatori:

- Număr de întâlniri organizate cu actorii locali
- Număr de apeluri lansate adaptate nevoilor locale
- Număr de proiecte propuse de entități locale mici (Unități de cult, PFA, UAT de mici dimensiuni)
- Gradul de acoperire geografică a finanțărilor în teritoriu

Metodologie de colectare a datelor:

- Fișe de activitate GAL
- Procese-verbale ale ședințelor de selecție
- Statistici privind proveniența beneficiarilor
- Chestionare

Răspuns: Abordarea LEADER a facilitat implicarea comunității locale în procesul decizional, selecția proiectelor și prioritizarea reală a intervențiilor. Măsurile au fost adaptate specificului local, apelurile au vizat nevoile concrete, iar procesul de selecție a fost transparent și accesibil. Se constată o valoare adăugată ridicată generată de aplicarea principiilor LEADER.

Capitolul 7. Factori de succes și eșec în definirea obiectivelor, țințelor sau măsurilor incluse în implementarea SDL

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală în teritoriul GAL Suceava Sud Est a evidențiat atât elemente de bună practică ce au contribuit la succesul intervențiilor, cât și o serie de dificultăți sau limitări care au afectat gradul de realizare a unor obiective sau țințe asumate.

Factori de succes:

- Structura măsurilor adaptată specificului teritoriului – SDL a cuprins intervenții relevante pentru nevoile comunității locale, în special în domeniul Dezvoltării durabile a sectorului agricol, dezvoltării activităților non-agricole și infrastructurii de bază și sociale. Aceasta a permis o absorbție rapidă și eficientă a fondurilor disponibile.
- Implicarea actorilor locali – consultările organizate la nivel local în etapa de elaborare și revizuire a SDL au permis identificarea corectă a priorităților teritoriale și susținerea unor proiecte bine ancorate în realitățile din comunități.

- Flexibilitatea abordării LEADER – a permis adaptarea procedurilor și a apelurilor la condițiile specifice ale teritoriului, precum și realocări financiare între măsuri pentru maximizarea gradului de contractare.
- Calitatea administrativă a GAL – echipa tehnică a GAL a reușit să asigure un ritm constant al apelurilor, o evaluare rapidă și o bună relaționare cu beneficiarii, contribuind la atingerea unui nivel ridicat de contractare și plată în cadrul mai multor măsuri.

Factori de eșec / dificultăți identificate:

- Interes scăzut pentru măsurile destinate infrastructurii sociale, sau neexistent pentru formele asociative și participarea la schemele de calitate – măsurile au avut un interes scăzut din partea potențialilor beneficiari, fapt pentru care sesiunile de depunere a proiectelor au fost prelungite de mai multe ori, ceea ce indică o lipsă de apetență a beneficiarilor pentru aceste tipuri de finanțare sau o dificultate de adaptare a ghidurilor la realitatea din teren.
- Potențial administrativ redus al unor UAT-uri – în cazul măsurilor destinate infrastructurii, unele primării au întâmpinat dificultăți în elaborarea documentațiilor tehnice sau în gestionarea procedurilor de achiziții, ceea ce a întârziat unele proiecte.

Capitolul 8. Concluzii și recomandări

Evaluarea implementării Strategiei de Dezvoltare Locală a GAL Suceava Sud Est evidențiază o utilizare eficientă a resurselor disponibile, cu rezultate semnificative în ceea ce privește susținerea dezvoltării economice locale, îmbunătățirea infrastructurii rurale și incluziunea socială a grupurilor vulnerabile. SDL a reușit să își atingă principalele obiective privind dezvoltarea teritorială echilibrată, cu o absorbție ridicată a fondurilor și un grad satisfăcător de atingere a indicatorilor de rezultat, în special pentru măsurile dedicate activităților Agricole, non-agricole și infrastructurii de bază.

Abordarea LEADER a adus valoare adăugată semnificativă prin implicarea comunităților locale, flexibilitatea intervențiilor și capacitatea de adaptare la nevoile teritoriale reale.

8.1 Gradul de atingere a obiectivelor,

Până la momentul actual, Strategia de Dezvoltare Locală implementată de GAL a înregistrat un grad ridicat de atingere a obiectivelor propuse, atât din perspectiva absorbției financiare, cât și a realizării indicatorilor de rezultat și de realizare.

- La nivelul obiectivului de diversificare a economiei rurale (P6), măsura M2/6A a condus la înființarea a 15 locuri de munca nou create față de 9 estimate, 7 beneficiari sprijinți față de 5 estimați, Acest lucru indică o realizare deplină a obiectivelor, cu impact socio-economic concret în teritoriu.
- În ceea ce privește obiectivul privind infrastructura de bază (M3/6B), au fost sprijinite 20 proiecte față de 3 estimate, iar aproximativ 14.256 din populația teritoriului beneficiază de infrastructuri îmbunătățite, ceea ce indică o depășire semnificativă a țintelor.

- La serviciile sociale (M1/6B), a fost finanțat 1 proiect, acest proiect a atins grupuri țință vulnerabile, cu 250 de persoane sprijinite, conform estimărilor inițiale. Acest lucru demonstrează impact ridicat în comunitățile marginalizate.
- La nivelul obiectivului -Favorizarea competitivității agriculturii
- Obiectivele privind modernizarea agriculturii și sprijinirea formelor asociative (P2,P3) au fost atinse parțial:

M5/2A: 2 proiecte implementate față de 2 planificate. 2 locuri de muncă create față de 2 locuri de muncă create.

În cazul M6/3A și M7/3A solicitanți ai unei forme asociative 0 față de 2 planificate, 0 solicitanți care participă la schemele de calitate față de 2.

- Obiectivul privind încurajarea transferului de cunoștințe (P1) a fost atins în totalitate:

În cazul măsurii M4/1C s-a realizat 1 singur program de formare profesională față de 1 planificat, 30 de persoane formate profesional față de 30 planificate.

8.2 Principalele lecții învățate

Simplificarea și adaptarea măsurilor la specificul local contribuie la un grad ridicat de participare, așa cum s-a observat la măsurile agricole (M5/2A), non-agricole (M2/6A) și infrastructură (M3/6B). Obiectivele ambițioase pot fi atinse atunci când alocările sunt susținute de campanii eficiente de animare și de consultanță, mai ales în domenii atractive economic.

Necesitatea unei implicări mai active în agricultură:

Deși s-au înregistrat rezultate, interesul limitat pentru măsurile P3 evidențiază bariere precum capacitate de cofinanțare, formalizare slabă sau lipsa structurilor funcționale de asociere și participare la schemele de calitate. Animarea joacă un rol esențial în activarea teritoriului – organizarea sesiunilor înainte de fiecare apel a contribuit clar la numărul și calitatea proiectelor depuse.

8.3 Concluzii privind eficiența și eficacitatea măsurilor,

Evaluarea măsurilor din cadrul SDL GAL Suceava Sud Est relevă un nivel general ridicat al eficienței financiare și un progres notabil în ceea ce privește eficacitatea atingerii obiectivelor strategice.

Din punct de vedere al eficienței, contractarea fondurilor disponibile a fost aproape completă: 110% din bugetul total aferent măsurilor 19.2 a fost angajat prin contracte de finanțare. De asemenea, gradul de plată a depășit 84%, ceea ce denotă o implementare accelerată în majoritatea proiectelor.

- Măsurile M2/6A (FEADR+ EURI), M5/2A și M4/1C, M3/6B au înregistrat o eficiență deplină, cu execuție financiară de 100% sau apropiată, dovedind că alocările au fost adecvate, iar implementarea s-a făcut fără blocaje sau întârzieri semnificative.
- În schimb, M1/6B a prezentat dificultăți: deși este contractată, s-au efectuat plăți într-un procent mic, ceea ce atrage riscuri de neabsorbție dacă nu se finalizează în termen. Această discrepanță indică o eficiență financiară redusă pentru această componentă și necesită măsuri de accelerare.

8.3.2 Eficacitate

Eficacitatea a fost analizată în funcție de gradul de realizare a indicatorilor propuși și de impactul concret al intervențiilor la nivelul comunității.

- Măsura M2/6A a fost una dintre cele mai eficiente 20 proiecte implementate față de 5 planificate 15 locuri de munca nou create față de 9 planificate, ceea ce confirmă o eficacitate deplină și contribuție directă la obiectivele de dezvoltare economică rurală.
- Măsura M5/2A a fost una dintre cele mai eficiente: 6 locuri de munca nou create față de 6 estimate, 2 beneficiari sprijinți față de 2 estimați, ceea ce confirmă o eficacitate deplină și contribuție directă la obiectivul 1..
- M3/6B (infrastructură de bază) a depășit de asemenea țintele stabilite: 20 beneficiari publici sprijiniți (vs. 3 prevăzuți) și o populație deservită care atinge 14256 populație din teritoriul GAL, indicând un impact structural semnificativ în comunitate.
- Masura 4/1C (formare profesionala) a îndeplinit tinte stabilite: 30 persoane formate profesional printr un program de formare profesională confirmă o eficacitate deplină și contribuie direct la obiectivul 1.
- Măsura M1/6B, aflată în curs de implementare, nu poate fi evaluată complet din perspectiva eficacității absorbției financiare, însă se estimează atingerea indicatorilor planificați dacă proiectul este finalizat conform graficului.

Lipsa unui efect sistemic la formele asociative și participarea la schemele de calitate, în ciuda îndeplinirii indicatorilor minimi.

Implementare lentă în unele măsuri, cum este cazul M1/6B, cu risc de subperformanță în ceea ce privește absorbția, dacă nu se finalizează la timp. Lipsa de diversificare tematică în unele măsuri: spre exemplu, infrastructura socială a vizat preponderent intervenții materiale, fără extindere în zona de servicii sociale. Necesitatea consolidării sprijinului post-contractare pentru beneficiari cu capacitate redusă de implementare.

8.5 Recomandări pentru viitoarea perioadă de programare:

- 1. Menținerea sprijinului pentru dezvoltarea non-agricolă** – având în vedere impactul pozitiv al acestor măsuri, se recomandă continuarea finanțării pentru dezvoltarea de activități non-agricole, infrastructură de bază.
- 2. Consolidarea capacității administrative a UAT-urilor** – prin sprijin tehnic și sesiuni de instruire, în special în fazele de elaborare a proiectelor și implementare, pentru a crește calitatea și ritmul execuției.
- 3. Păstrarea abordării participative** – implicarea actorilor locali în toate etapele de planificare, selecție și monitorizare trebuie să rămână un pilon central al strategiei viitoare.
- 4. Monitorizarea continuă a indicatorilor** – pentru a permite ajustarea rapidă a alocărilor și priorităților, în funcție de evoluția implementării și feedback-ul din teren.
- 5. Flexibilitate în realocarea fondurilor** – menținerea posibilității de a transfera alocări între măsuri, pentru a răspunde mai bine cererii și a evita blocaje în absorbție

ASOCIAȚIA GRUPUL DE ACTIUNE LOCALĂ GAL SUCEAVA SUD - EST
e-mail: gal.suceavasudest@gmail.com Tel. 0742443910

REPREZENTANT LEGAL
CANTORIU IONEL